PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

(Sede Kostituzzjonali)

IMĦALLEF

ONOR. AUDREY DEMICOLI LL.D.

Rikors Kostituzzjonali Nru **51/2022 (AD)**

PHOENIX PAYMENTS LTD (C 77764)

vs

IL-KORP GĦALL-ANALIŻI TA' INFORMAZZJONI FINANZJARJA U L-AVUKAT TAL-ISTAT

Seduta ta' nhar il-Ħamis, 30 ta' Marzu 2023

Il-Qorti:

1. Dan hi sentenza dwar l-Artikoli 12A, 13, 13A, 13B, 13C, 18 u 19 tal-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta u Regolament 21 tal-L.S. 373.01, meqjusa fid-dawl tal-Artikoli 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta, tal-Artikoli 6 u 7 tal-Konvenzjoni Ewropea għad-Drittijiet tal-Bniedem;

Fatti tal-Każ

2. Permezz ta' Rikors Kostituzzjonali datat sebgħa u għoxrin (27) ta' Jannar 2022, is-soċjeta' rikorrenti **Phenix Payments Limited** ippremettiet:

Introduzzjoni

a. *Permezz ta' ittra datata 1 ta' Ottubru 2021, hawn annessa u mmarkata bħala* ***Dok.A*** *mad-dokument mmarkat* ***RA 1*** *anness ma' dan ir-rikors (l-"****Deċiżjoni****"), il-Korp ikkomunika d-deċiżjoni tiegħu li jimponi piena, hekk imsejħa amministrattiva, fl-ammont ta' €435,576 ai termini tal-artikolu 13 tal-Att Kontra Money Laundering (Kap. 373 tal-Liġijiet ta' Malta) (l-"Att") u Regolament 21 tar-Regolamenti Kontra Money Laundering u Finanzjar ta' Terroriżmu (L.S. 373.01 tal-Liġijiet ta' Malta) (ir-"Regolamenti");*

b. *Kif jirriżulta mid-Deċiżjoni nnifisha, tali piena amministrattiva ġiet imposta wara li l-Korp allegatament sab diversi nuqqasijiet fl-operat tal-appellant;*

c. *Phoenix ħassitha aggravata mid-Deċiżjoni u għaldaqstant ressqet appell quddiem il-Qorti tal-Appell (Sede inferjuri), skont it-termini tal-Att. Dan huwa anness u mmarkat bħala* ***Dok RA1*** *u jagħti rendikont dettaljat tal-isfond fattwali li wassal għall-appell in kwistjoni. Madanakollu, apparti aggravji bbażati fuq il-liġi ordinarja, Phoenix għandha ukoll ilmenti ta' natura kostituzzjonali li għandhom x'jaqsmu mal-Att, ir-Regolamenti, l-investigazzjoni li ġiet kondotta mill-Korp kif ukoll mad-Deċiżjoni u għaldaqstant qed tressaq ukoll dan ir-rikors kostituzzjonali sabiex din l-Onorabbli Qorti tiddeċiedi dwar l-ilmenti tagħhom;*

d. *Fis-suċċint, u kif ser jiġi spjegat fid-dettal iktar l-isfel, Phoenix qed tressaq din il-kawża minħabba l-fatt li, skontha, hemm numru ta' dispożizzjonijiet fl-Att u fir-Regolamenti li minnhom infushom jilledu d-*

dritt tagħha ta' smigħ xieraq. Addizzjonalment, jirriżulta wkoll li l-mod kif tmexxiet l-investigazzjoni kien bi ksur tad-dritt ta' smigħ xieraq. Phoenix tissottometti wkoll li l-Att, ir-Regolamenti u l-Implementing Procedures mhumiex ippromulgati abbażi tal-prinċipju nullum crimen nulla poena sine lege u għaldaqstant dan ukoll jilledi d-drittijiet fundamentali tagħha. F'dawn il-proċeduri għalhekk, Phoenix qed tressaq il-pretenzjonijiet tagħha li:

(i) *Primarjament, li l-liġi tilledi dritt ta' smigħ xieraq kif protett mill-Artikolu Artikolu 39 (1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta ("il-**Kostituzzjon**i") u/jew l-Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni Ewropea għad-Drittijiet tal-Bniedem ("**il-Konvenzjoni**"). L-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni huwa ċar u jipprovdi li meta persuna tkun akkużata b'reat kriminali, dik il-persuna għandha tiġi mogħtija smigħ xieraq fi żmien raġonevoli minn qorti indipendenti u imparzjali mwaqqfa b'liġi. F'dan il-każ, il-qafas regolatorju li hu stabbilit permezz tal-Att u r-Regolamenti1 huwa tali li jagħti lil-Korp il-poteri kbar biex jaġixxi bħala investigatur, prosekutur u 'qorti'. Madanakollu l-Korp mhuwiex qorti indipendenti u mparzjali skont ir-rekwiżiti tal-Kostituzzjoni. Lanqas hemm rimedju adegwat fil-liġi stess li tista' b'xi mod tissanzjona tali ksur. Il-liġi li permezz tagħha l-Korp jopera, ma tipproteġix id-drittijiet ta' Phoenix u għaldaqstant, f'dawn il-proċeduri, Phoenix qed titlob li l-Qorti ssib li liġi kif kostitwita tilledi d-dritt tagħha tas-smigħ xieraq;*

(ii) *Addizzjonalment, Phoenix tilmenta li:*

i. Il- mod kif tmexxiet l-investigazzjoni u l-proċess investigattiv li wassal biex il-Korp ħareġ id-Deċiżjoni, jilledi l-Artikolu 6 § 3 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (6)(a) tal-Kostituzzjoni;

[1] B'mod partikolari, l-Artikoli 12A, u/jew 13, u/jew 13 A, u/jew 13 B, 13 C u/jew 18, u/jew 19, tal-Att, kif ukoll ir-Regolament 21 tar-Regolamenti;

ii. *L-Artikolu 13 tal-Att, u/jew ir-Regolament 21 tar-Regolamenti u/jew l-Implementing Procedures – Part 1 u Part 2 (Remote Gaming) maħruġa mill-Korp ('l-Implementing Procedures") abbażi tal-liema l-Korp sab ksur li wassal għad-Deċiżjoni, jilledu l-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni. Dan għaliex, il-Korp abbuża mid-diskrezzjoni mogħtija lilu mill-liġi, aġixxa arbitrarjament u b'abbuż tal-poteri tiegħu u sab li Phoenix kienet ħatja ta' akkużi ta' natura kriminali li ma jirriżultawx mil-liġi.*

L-applikabilita' tal- Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni

e. *L-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni jirrikjedi li meta persuna tkun akkużata b'reat kriminali, dik il-persuna għandha tiġi mogħtija smigħ xieraq fi żmien raġonevoli minn qorti indipendenti u imparzjali mwaqqfa b'liġi. Dan, għall-kuntrarju ta' proċeduri li jittrattaw deċiżjoni dwar l-eżistenza ta' drittijiet ċivili fejn l-Artikolu 39(2) tal-Kostituzzjoni jipprovdi illi dan jista' jsir quddiem kull qorti jew awtorità oħra ġudikanti mwaqqfa b'liġi. Bl-istess mod l-artikolu Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni jiggrantixxi ukoll dritt ta' smigħ xieraq minn tribunal jew qorti imparzjali u indipendenti.*

f. *Hu issa stabbilit mill-ġurisprudenza estensiva illi proċeduri amministrattivi bħal dawk in kwistjoni mhumiex proċeduri ta' natura ċivili, iżda ta' natura kriminali. Għaldaqstant, l-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u l-kap kriminali ta' Artikolu 6 tal-Konvenzjoni japplikaw.*[2]

[2] Diversi sentenzi tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem stabbilew li l-kap kriminali ta' Artikolu 6 ikun japplika għal proċeduri relatati ma' reati amministrattivi, bħal per eżempju l-proċeduri in kwistjoni dwar il-liġi tal-kompetizzjoni. Ara, *Bendenoun v France*, Rikors Numru 12547/86 (24 ta' Frar 1994); *Jussila v Finland*, Rikors Numru 73053 (23 ta' Novembru 2006) u *Engel and others v the Netherlands*, Rikorsi Numru 5100/71, 5102/71, 5370/72 (8 ta' Ġunju 1976). Il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem irriteniet illi Artikolu 6 jkun japplika għal proċeduri amministrattivi jekk l-elementi li ġejjin (komunement magħrufa bħala l-*Engel criteria*) ikunu sodisfatti:

a) Il-liġi li tistipula l-penali tkopri ċ-ċittadini kollha fil-kapaċita' tagħhom ta' *taxpayers;*
b) Is-*surcharge* ma kinitx intiża bħala kumpens pekunjarju għad-danni imma essenzjalment bħala piena li tiskoraġġixxi lil min jerġa joffendi;
c) Kienet imposta taħt regola ġenerali b'għanijiet kemm deterrenti u punitivi;
d) Is-*surcharge* kienet sostanzjali.

g. *Il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem ("**QEDB**"), fil-każ Jussila v Finland*[3] *spjegat fid-dettall id-diversi akkużi kriminali li jistgħu jinġiebu fil-kuntest ta' proċeduri amministrattivi simili għall-proċeduri in kwistjoni u l-applikazzjoni ta' Artikolu 6. F'dan il-każ, il-QEDB iddikjarat is-segwenti:*

> *"There are clearly 'criminal charges' of different weight. What is more, the autonomous interpretations adopted by the Convention institutions of the notion of a 'criminal charge' by applying the Engel criteria have underpinned a gradual broadening of the criminal head to cases not strictly belonging to the traditional categories of the criminal law, for example administrative penalties (Ozturk, cited above), prison disciplinary proceedings (Campell and Fell v the United Kingdom, 28 June 1984, Series A no. 80), customs law (Salabiaku v France, 7 October 1988, Series A no. 141-A), competition law (Societe Stenuit v France, 27 February 1992, Series A no. 232-A), and penalties imposed by a court with jurisdiction in financial matters (Guisset v France, no 33933/96, ECHR 2000-IX). Tax surcharges differ from the hard core of criminal law; consequently, the criminal-head guarantees will not necessarily apply with their full stringency."*

h. *F'dan ir-rigward, il-ġurisprudenza tal-QEDB żviluppat b'tali mod illi ddikjarat li f'każijiet ta' dawn it-tipi ta' liġi kriminali mhux intranżiġenti (bħall-proċeduri in kwistjoni ta' liġi amministrattiva fil-qasam tal-Money Laundering), penali kriminali jistgħu jiġu mposti minn korp*

[3] Ċitata *supra*

amministrattiv jew non-ġudizzjarju fl-ewwel istanza, iżda l-persuna kontra min il-penali tkun imposta ikollha dritt li titlob stħarriġ ġudizzjarju komplet dwar tali deċiżjonijiet. F'A Menarini Diagnostics S.R.L v Italia, il-QEDB ddeċidiet kif ġej:

> *"59. La conformita' con l'articolo 6 della Convenzione non esclude che in un procedimento di natura amministrativa, una "pena" sia inflitta da un'autorita' amministrativa. Si presuppone pero' che la decisione di un'autorita' amministrativa che non soddisfi le condizioni di cui all'articolo 6 § 1 debba subire un controllo a posteriori da un organo giudiziario avente giurisdizione piena... Tra le caratteristiche di un organo giudiziario avente piena giurisdizione vi e' il potere di riformare in ogni modo, in fatto come in diritto, la decisione, resa da un organo di grado inferiore. Detto giudice deve essere competente a giudicare tutte le questioni di fatto e di diritto rilevanti per la controversia per cui e' adito."*

i. *Jirriżulta ċar, li għalkemm, dawn l-akkużi huma ta' natura amministrattiva, xorta waħda jitrattaw kwistjonjiet li għandhom natura ta' akkużi kriminali. Kif għamlet il-QEDB, f'Engel, wieħed jagħmel distinzjoni bejn il-pieni li jaqgħu fil-kategorija ta' "hard core of criminal law" u pieni li jitnisslu minn "cases not strictly belonging to the traditional category of the criminal law". Għalkemm dawn il-każijiet ma jaqgħux taħt il-kategoriji konvenzjonali li ġeneralment insibu taħt il-liġi kriminali, u "the criminal head guarantees will not necessarily apply with their full stringency",[4] xorta jrid jiġi f'kull każ protett, u jiġi assigurat li, id-dritt ta' smigħ xieraq tagħhom ma jiġix leż u li l-akkużat għandu jkollu rimedju quddiem Qorti li għandha d-dritt tissindika u tikkonsidra*

[4] Ara *Bedenoun v France* sopraċitata

kemm il-kwistjonijiet kollha relatati mal-fatti kif ukoll dawk relatati ma' punti ta' liġi, almenu fl-istadju tal-appell.

j. *Il-Qorti Kostituzzjonali Maltija wkoll ikkonfermat li dawn it-tip ta' proċeduri, huma ta' natura kriminali u għaldaqstant id-dritt ta' smigħ xieraq għandu japplika. F'dan ir-rigward, referenza issir għas-sentenza Angelo Zahra v Kummissarju tat-Taxxi Interni,*[5] *Federation of Estate Agents v Direttur Ġenerali Kompetizzjoni* [6] *u Rosette Thake noe v Kummissjoni Elettorali*[7]*, fost oħrajn.*

Il-Ksur tal- Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (1) tal-Kostituzzjioni

k. *Analiżi tal-artikoli u r-regolamenti rilevanti tal-Att u tar-Regolamenti jwassal sabiex, wieħed jikkonkludi li hemm leżjoni tad-dritt ta' smiegħ xieraq.*

Il-Ksur tal-Artikolu 39 (1): Il-Korp mhuwiex Qorti

l. *L-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni jirrikjedi li meta persuna tkun akkużata b'reat kriminali, dik il-persuna għandha tiġi mogħtija smigħ xieraq fi żmien raġonevoli minn qorti indipendenti u imparzjali mwaqqfa b'liġi. Dan, għall-kuntrarju ta' proċeduri li jittrattaw deċiżjoni dwar l-eżistenza ta' drittijiet ċivili fejn l-Artikolu 39(2) tal-Kostituzzjoni jipprovdi illi dan jista' jsir quddiem kull qorti jew awtorità oħra ġudikanti mwaqqfa b'liġi. Din id-distinzjoni giet asserita l-ewwel darba fil-kaz Pulizija v. Emmanuel Vella*[8]

m. *Hu issa stabbilit mill-ġurisprudenza estensiva illi proċeduri amministrattivi bħal dawk in kwistjoni mhumiex proċeduri ta' natura*

[5] 29 ta' Mejju 2015;
[6] 3 ta' Mejju 2016;
[77] Qorti Kostituzzjonali, 8 ta' Ottubru 2018
[8] Qorti Kostituzzjonali, 28 ta' Ġunju 1983;

ċivili, iżda ta' natura kriminali (ara l-każistika kollha tal-Qorti Kostituzzjonali li għaliha issir referenza fil-paragrafu 10). F'dawk is-sentenzi, Il-Qorti Kostituzzjonali ddeċidiet u stabbiliet il-prinċipju li proċeduri ta' natura kriminali, skont il-Kostituzzjoni (kuntrarjament ghall-art 6 tal-ECHR) , jistgħu jiġu determinati biss minn qorti (u qorti tfisser biss il-qrati inferjuri presjeduti minn Maġistrati u dawk superjuri presjeduti minn Imħallfin)[9]. L-enfasi għalhekk hija fuq il-ħtieġa kategorika illi kwistjonijiet ta' natura kriminali jiġu sindikati u deċiżi biss minn qorti indipendenti u imparzjali mwaqqfa b'liġi. Jirriżulta nkontestat li l-proċeduri ta' natura penali u l-impożizzjoni tal-piena, hekk imsejħa amministrattiva, ġiet imposta mill-Korp u mhux minn qorti indipendenti u imparzjali skont kif jirrekjedi l-Artikolu 39 (1) tal-Kostituzzjoni u għaldaqstant abbażi ta' dan il-fatt biss, il-Qorti għandha ssib li l-liġi hija leżiva u għandha tilqa' t-talbiet rikorrenti.

<u>*Il-Kostituzzjoni tal-Korp skont il-liġi: Awtorita' mhux indipendenti u awtonoma*</u>

n. *Il-Korp mhux awtorita' indipendenti u awtonoma. L-artikoli 15 u 16 tal-Att jistabbilixxu l-Korp u jiddefinixxu l-funzjonijiet tiegħu. Il-Korp huwa, fost oħrajn, responsabbli għall-ġabra, l-kollazzjoni, l-ipproċessar, l-analisi u t-tixrid ta' informazzjoni bil-għan li jipprevjeni, jinkixef u b'mod effettiv jiġi miġġieled money laundering u finanzjar ta' terroriżmu. Fost ħafna poteri, il-Korp għandu l-poter li jissorvelja ċertu operazzjonijiet u jinvestiga lil persuni suġġetti, jagħti istruzzjonijiet, kif ukoll jimponi pieni amministrattivi. Madanakollu, l-Korp ma jistax jitqies bħala Korp li huwa wieħed indipendenti u imparzjali:*

   (i) *L-Artikolu 15(3) tal-Att jipprovdi li:*

> *Il-Korp għandu jagħmel ftehim ta' qadi li tagħmel l-aġenzija mal-Ministru, liema ftehim għandu*

[9] *Pulizija v Emmanuel Vella,* 28 ta' Ġunju 1983

jistabbilixxi l-finanzjament tal-aġenzija u, mingħajr preġudizzju għall-ġeneralità tal-artikolu 16(1), kull ħidma speċifika li taqa' fl-iskop tal-funzjonijiet tal-Korp li għandhom ikunu indirizzati u miksuba mill-Korp.

Għaldaqstant, il-Ministru responsabbli għall-finanzi jiddetta l-mod kif jiġi finanzjat il-Korp u jista' ukoll jimponi, ħidmiet oħra speċifiċi li għandhom jiġu indirizzati u miksuba mill-Korp, lil'hinn mill-artikolu 16 tal-Att. Dan il-ftehim mhuwiex wieħed pubbliku.

(ii) Il-Korp huwa kostitwit minn Bord ta' Gvernaturi u Direttur[10]. Il-Bord huwa responsabbli għall-politka li għandha tiġi adottata mill-Korp u li għandha tiġi esegwita u mwettqa mid-Direttur[11]. Il-Bord huwa kollu kemm hu appuntat mill-Ministru skont it-termini tal-Artikolu 19(2) u (3) tal-Att, il-membri tal-Bord huma mħallsin mill-Ministru tal-Finanzi u huma appuntati biss għall-perjodu ta' tlett snin.

(iii) Id-deċiżjoni dwar l-impożizzjoni tal-piena amministrattiva tiġi meħuda mill-"Compliance Monitoring Committee" tal-Korp li l-membri tagħha huma d-direttur tal-Korp, id-deputy director tal-Korp u rappreżentanti mis-sezzjonijiet tas-Supervision and Enforcement u Legal Affairs tal-Korp. Fi kliem ieħor, magħmula minn impjegati tal-Korp stess li għalhekk ma humiex imparzjali u li jiġbdu l-istess ħabel tal-Korp.

o. *Fl-eżerċizzju ta' dawn il-poteri diskrezzjonarji, skont id-dispożizzjonijiet legali li jirregolawh, il-Korp qatt ma jista' jkun imparzjali. Il-Korp huwa awtorita' pubblika li taġixxi bħala investigatur, prosekutur u Qorti fl-istess ħin. Huwa enti li:*

[10] Artikolu 18(1) tal-Att
[11] Artikolu 18(2) tal-Att

(i) jifformola r-regolamenti li japplikaw lil persuni suġġetti li jirregola;

(ii) jikkonduċi hu stess, fid-diskrezzjoni tiegħu l-ispezzjonijiet u l-investigazzjonijiet fuq persuni suġġetti u jevalwa l-informazzjoni li jiġbor hu stess;

(iii) Jaġixxi kemm ta' prosekutur iżda fl-istess ħin ukoll ta' imħallef u sussegwentement jasal għal konklużjonijiet ta' ħtija daqs li kieku kien xi tribunal indipendenti u imparzjali, jew daqs li kieku bħala Korp li jieħu tali deċiżjoni huwa indipendenti minn dak illi fil-fatt jagħmel l-allegazzjoni oriġinali.

Tipprova kemm tipprova, l-Korp żgur ma jistax jitqies bħala indipendenti u imparzjali, ċertament qatt ma jista jiġi kkunsidrat indipendenti minnhu nnifsu, jew imparzjali bil-mod ta' kif jikkonkludi l-ħtija meta jkun huwa li jivvalida l-investigazzjonijiet tiegħu stess. Bl-istess mod, il-proċess investigattiv quddiem il-Korp żgur ma jiżgurax dritt ta' smiegħ xieraq. Nonostante l-fatt li l-Korp bl-ebda mod mhu awtonomu jew imparzjali, u nonostante l-fatt li persuna suġġetta li tiġi affaċċjata bi proċeduri amministrattivi quddiem il-Korp bl-ebda mod ma jista' jingħata smiegħ xieraq, il-Korp jiġi mogħni poteri kbar u diskrezzjonarji biex jimponi sanzjonijiet u multi kbar u punittivi.

p. *Fil-fatt il-pieni li jiġu mposti mill-Korp huma tali li ma jeċċedux €5,000,000, darbtejn daqs l-ammont tal-benefiċċju miksub mill-kontravvenzjoni, jew 10% tat-turnover tal-persuna li hija suġġetta għall-multa amministrattiva. Ai termini tar-Regolamenti imbagħad, fil-każ ta' persuna suġġetta li tkun qegħda twettaq xi attività rilevanti (il-Korp ma jistgħax jimponi piena amministrattiva li teċċedi miljun euro (€1,000,000) jew, meta l-benefiċċju li jinkiseb minn dik il-kontravvenzjoni jista' jiġi kwantifikat, li tkun iżjed minn darbtejn l-ammont tal-benefiċċju hekk miksub[12]. Dawn il-pieni għandhom jiġu*

[12] Regolament 21 (b)(1) tar-Regolamenti

mposti skont il-politika u l-proċedura mfassla mill-Bord minn żmien għal żmien (fatt ieħor li jkompli jikkontribwixxi għan-nuqqas ta' imparzjalita' u indipendenza)[13]*liema politika u proċedura ma tiġix pubblikata u l-Korp anqas ma jġibhom a konjizzjoni ta' persuni suġġetti bħal Phoenix.*

q. *Abbażi ta' dan il-fatt biss, jirriżulta li hemm akkuża kriminali li qed tiġi determinata minn persuna li la hi Qorti jew tribunal u wisq anqas hija indipendenti u imparzjali, u għaldaqstant dan huwa bi ksur tal-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni.*

r. *Fi kliem ieħor, jekk wieħed għal forza tal-argument irid jagħmel parallel ma reati penali aktar tradizzjonali, dan huwa l-istess daqs li kieku l-pulizija jkollha l-poter li wara investigazzjoni però mingħajr ebda proċess ġudizzjarju tikkundanna lil persuna għal-ħtija.*

<u>*L-appell li jingħata skont l-Att lil Phoenix mhuwiex rimedju adegwat biex jassigura d-dritt ta' smigħ xieraq*</u>

s. *Mingħajr preġudizzju għas-suespost, anke jekk wieħed jieħu l-interpretazzjoni iktar laxka li taddotta l-QEBD milli dik tal-Qorti Kostituzzjonali fis-sentenzi tal-Federation of Estate Agencies u Thake, u cioe, li jekk hemm ċertu leżjonijiet ta' dritt ta' smigħ xieraq fil-proċeduri amministrattivi quddiem il-Korp dawn jistgħu jiġu ssanati iktar tard fl-istadju tal-appell li jittenta jipprovdi għal dritt ta' smigħ xieraq, jiġi umilment sottomess li d-dritt tal-appell mogħti lil Phoenix skont l-Att mhuwiex biżżejjed sabiex jipproteġi, jissalvagwardja u jissodisfa d-dritt ta' smigħ xieraq skont il-Kostituzzjoni u l-Konvenzjoni.*

t. *L-Att jipprovdi li Id-Deċiżjoni tal-Korp, kif ukoll l-impożizzjoni ta' multa, ai termini tal-Att jew tar-Regolamenti, tista' tiġi appellata skont l-Artikolu 13A. L-appell jista' jsir kemm fuq il-fatti kif ukoll fuq punt ta' dritt. Analiżi superfiċjali ta' din id-dispożizzjoni jwassal biex wieħed mad-daqqa*

[13] Artikolu 13 tal-Att

t'għajn jgħid li għalhekk ma hemm l-ebda leżjoni u li appellant jista' jistaqsi għar-reviżjoni kemm fuq punt ta' dritt kif ukoll fuq konsiderazzjoni ta' fatti. Meta però wieħed jikkonsidra l-mod kif il-liġi tippermetti li jsir dan l-appell, jirriżulta li l-liġi hija mankanti u r-rimedju li tipproponi jirriżulta insuffiċjenti. L-appell jiġi rregolat skont id-dispożizzjonijiet rilevanti tal-Kap 12 li għandhom x'jaqsmu mal-proċeduri tal-appell ċivili. Il-proċedura tal-appell, però, skont kif regolata mill-liġi mhix tali biex tissanzjona l-ksur tad-dritt ta' smigħ xieraq fil-proċeduri li saru quddiem il-Korp. L-appell li jista' jsir skont l-Att, kif ukoll id-dispożizzjonijiet tal-Kap 12 li jirregolaw il-proċedura tal-appell, ma jirriżultawx fil-possibilita' ta' Qorti li b'mod sħiħ tista' tikkonsidra u tiddetermina l-akkuża kriminali.

u. *Dan għas-segwenti raġunijiet:*

   (i) Il-proċedura tal-appell, fil-Kap 12 hija regolata b'mod strett u ma tixbaħx il-proċeduri fil-Prim' Istanza meta wieħed jibda proċeduri legali u jkollu d-dritt iressaq il-provi, jistaqsi għall-produzzjoni ta' dokumenti li m'għandux fil-pussess tiegħu, jagħmel kontroeżamijiet u sottomissjonijiet ulterjuri.

   (ii) Fl-appell il-proċeduri bil-miktub jingħalqu mal-preżentata tar-rikors tal-appell u r-risposta. Huwa biss f'każijiet eċċezzjonali li l-Qorti tal-appell tista' tippermetti, lil waħda mill-partijiet, li tippreżenta skrittura oħra.[14]

   (iii) Kull dokument rilevanti għall-appell għandu jiġi mehmuż mar-rikors tal-appell.[15] *Kwalunkwe dokument ieħor li ma ġiex ippreżentat mar-rikors tal-appell jista' jiġi ppreżentat biss f'każijiet limitati u eċċezzjonali li huma mniżżlin fl-Artikolu 150 tal-Kap 12 u dan biss bl-awtorizazzjoni speċifika tal-Qorti.*

[14] Article 147 tal-Kap 12
[15] Artikolu 145 tal-Kap 12

(iv) *Bħala regola, fl-istadju tal-appell quddiem il-Qorti tal-Appell, ma jistgħux jinġiebu xhieda. Xhieda huma aċċettati biss f'dawk l-istanzi speċifiċi tal-Artikolu 208 tal-Kap 12.*[16]

(v) *F'dawn il-proċeduri tal-appell, anke jekk ikun konċess li jitressqu l-provi, tkun l-appellanta (u cioe' l-persuna imputata) li trid tipprova l-innoċenza tagħha u tressaq il-provi hi stress, minflok ma jkollok l-awtorita' pubblika li tipprova hi stess li hemm responsabblita' ta' ksur. B'hekk jinqaleb l-oneru tal-prova li imedjatament ipoġġi lill-appellant fi zvantaġġ insormontabbli.*

(vi) *Il-Qorti tal-appell hija biss Qorti ta' reviżjoni u mhux Qorti li tista' tikkonsidra l-kwistjonijiet kollha li għandha quddiemha mill-bidu nett. Il-Qorti tal-appell, skont il-ġurisprudenza, m'għandhiex tissostitwixxi d-diskrezzjoni ta' dak li ħa l-ewwel deċiżjoni fil-prim' istanza, u għandha biss tikkonsidra interpretazzjoni differenti tal-fatti jekk hemm raġunijiet gravi biżżejjed jew jekk il-parti kkonċernata ser tkun ppreġudikata gravement bl-interpretazzjoni tal-fatti.*

(vii) *Il-proċeduri quddiem il-Qorti tal-Appell huma proċeduri qosra – ġeneralment, huma proċeduri fejn isiru biss żewġ seduti jew tlieta. Addizzjonalment, skont l-Artikolu 13A tal-Att, l-appell għandu jinstema' u jiġi deċiż fiż-żmien 6 xhur biss mill-ewwel seduta tal-appell u ma jista' jkun hemm ebda estenzjoni ta' dan it-terminu ħlief bil-kunsens tal-partijiet jew għar-raġunijiet eċċezzjonali ġustifikati.*

v. *Mis-suespost jirriżulta li l-proċess tal-appell konċess lil Phoenix abbażi tal-Att, mhuwiex wieħed li jipproteġi bis-sħiħ id-drittijiet tagħhom skont l-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni. Dan għaliex, il-proċeduri kkontemplati mhumiex tali li jagħtu ebda forma ta'*

[16] a) meta l-parti kuntrarja tagħti l-kunsens tagħha; jew (b) meta, bil-ġurament jew b'mezzi oħra, jiġi ppruvat li l-parti li trid iġġib ix-xiehda ta' dak ix-xhud ma kinitx taf biha, jew ma setgħatx, bil-mezzi li tagħti l-liġi, iġġib dak ix-xhud fil-qorti tal-ewwel grad; jew (ċ) meta t-talba biex tinġieb ix-xiehda ta' dak ix-xhud tkun saret u ġiet miċħuda quddiem il-qorti tal-ewwel grad, u l-qorti fi grad ta' appell tkun ta' fehma li dik ix-xiehda hija ammissibbli u rilevanti; jew (d) meta l-qorti fi grad ta' appell hija ta' fehma li x-xiehda ta' dak ix-xhud hija meħtieġa jew utili

ċertezza jew ta' serħan tal-moħħ li Phoenix verament ser ikollha ta' smigħ xieraq u adegwat.

w. *Huwa essenzjali li l-liġi awtomatikament tagħti l-opportunita' lil-Qorti li tagħmel determinazzjoni finali u dan wara li:*

(i) tagħmel apprezzament komplet tal-fatti u l-liġi rilevanti;
(ii) ikollha aċċess komplet u sħiħ għall-file intern tal-Korp li jkun fih kull dokumentazzjoni, informazzjoni, konsiderazzjonijiet interni li għamel il-Korp fir-rigward tas-soċjeta' akkużata bir-reat amministrattiv;
(iii) tisma x-xhieda kollha li għandhom il-partijiet u li tista' tkun rilventi f'dawn il-proċeduri u mhux tkun ristretta għall-provvedimenti tal-Kap 12 f'dan ir-rigward.

x. *Anki jekk bħala fatt il-Qorti tal-appell, f'kazijiet partikolari, tikkonċedi dan kollu fil-proċess tal-appell, dan ma jista qatt jissana il-pożizzjoni defiċjenti tal-liġi. Hija il-liġi li għandha tipprovdi għal din il-protezzjoni u mhux id-diskrezzjoni tal-Qorti li qegħda tippresjedi xi appell partikolari. Din propju m'għandix u ma tistax tkun mera konċessjoni tal-Imħallef li qiegħed jippresjedi, iżda dritt fondamentali, dritt fil-fatt protett mill-Kostitizzjoni. Iċ-ċertezza tad-dritt u tal-protezzjoni tad-dritt huma essenzjali fl-ambitu ta' drittijiet fundamentali tal-bniedem u m'għandhom qatt jiddependu fuq l-eżerċizzju min ġudikant ta' diskrezzjoni li tippermettilu l-liġi.*

y. *Bl-istess mod, sabiex ikun hemm il-parita' tal-armi, persuna li għandha quddiema proċeduri ta' investigazzjoni li jistgħu jwasslu għal-deċiżjoni bħal ma huma d-Deċiżjoni, Phoenix għandu jkollha addizzjonalment:*

(i) Dritt garantit mill-liġi li tressaq kull prova neċessarja sabiex tiddefendi ruħha u dan fi żmien raġonevoli, mingħajr ma tiġi stultifikati abbażi ta' proċedura limitata mfassla mill-liġi;

(ii) Dritt ta' preżunzjoni ta' innoċenza u li l-oneru tal-prova ta' allegat ksur tibqa' dejjem fuq il-Korp u mhux – minflok – fuq Phoenix. F'dan il-każ, bid-dispożizzjonijiet legali li hemm a dispożizzjoni tagħha, Phoenix hija preżunta ħatja tal-akkużi li nġiebu kontriha u minflok trid tressaq prova kontrarja hi stess għas-sodisfazzjoni tal-Qorti;

(iii) Dritt li jkollha aċċess komplet għad-dokumentazzjoni, informazzjoni u konsiderazzjonijiet kollha rilevanti (inkluż dawk interni tal-Korp) sabiex tkun verament tista' tiddefendi ruħha u sabiex tifhem b'mod sħiħ kif ttieħdu d-Deċiżjoni fil-konfront tagħha.

z. *Phoenix m'għandhiex iċ-ċertezza li ser tkunu tista' ttella' kull prova neċessarja quddiem il-Qorti jew li inkella tressaq x-xhieda tagħha. Din il-fakolta' għandha tkun waħda inerenti u awtomatika fil-proċess sħiħ, dan huwa dritt li għandha tkun il-liġi stess li tiggarantih u m'għandux jiddependi fuq ebda diskrezzjoni ta' ġudikant. Dan huwa aktar il-kaz tenut kont tal-fatt li sa dak iż-żmien kien il-Korp biss li kien jiddetta t-termini tal-investigazzjoni, kien jitlob l-informazzjoni, janalizzaha u jasal għad-Deċiżjoni mingħajr ebda forma ta' sorveljanza jew skrutinju. Lanqas għandha iċ-ċertezza li l-Korp ser jissottometti d-dokumentazzjoni kollha rilevanti għall-kawża jew li ser ikollha d-dritt tistaqsi għaliha. Sabiex tipprova tagħmel hekk, Phoenix ser ikollha tagħmel talba speċifika quddiem il-Qorti u dan biss taħt id-dispożizzjonijet tal-Kap 12 li jagħtu l-fakulta' lil parti fl-appell tagħmel din it-talba. Il-Qorti tista' faċilment tiċħad it-talba, jew inkella tista' tilqa' t-talba biss f'dawk il-każijiet limitati li tippermetti l-liġi. Addizzjonalment, il-Qorti tal-Appell ser tkun taħt pressjoni li tiddetermina l-appell, li jista' jkun ta' natura kumplessa, biss fi żmien sitt xhur kif kontemplat fl-Artikolu 13 tal-Att. Dan meta solitament il-proċedura tal-appell quddiem il-Qorti tal-Appell iddum ferm iktar u meta proċeduri legali quddiem Qorti tal-Prim' Istanza, mogħnija bid-dritt li tisma' kull prova rilevanti u tisma' s-sottomissjonijiet tal-partijiet ukoll idumu ferm aktar. Dan kollu jista' jwassal biex ikollu effett fuq il-forma mentis tal-Qorti meta tiġi biex tiddetermina rikjesta għal preżentazzjoni tad-dokumentazzjoni jew tal-ġbir ta' provi u smigħ ta' xhieda. Għaldaqstant l-istruttura leġislattiva*

mhux biss ma tipprovdi ebda garanzija ta' smigħ xieraq, talli hija mfassla propju b'mod illi smiegħ xieraq ikun improbabbli, u jista biss jissuċiedi jekk il-ġudikant jeżerċita d-diskrezzjoni tiegħu u f'ċerti każijiet ikollu jagħmel hekk bill jinterpreta il-Kap.12 b'mod ġeneruż biex jammetti l-ammissibilità ta' ċerti provi u/jew dokumenti f-istadju tal-appell. Fi ftit kliem, Phoenix m'għandha assolutament ebda garanzija li ser tkun tista' tressaq il-każ tagħha quddiem il-Qorti tal-Appell u tiddefendi ruħha skont kif tiggarantixxi l-Kostituzzjoni u l-Konvenzjoni.

<u>*Il-ksur ta' dritt tal-parita' tal-armi*</u>

aa. *Mingħajr preġudizzju għas-suespost, Phoenix tissottometti ukoll li hemm elementi oħra fil-liġi li jwasslu sabiex f'dan il-każ ma hemm l-ebda parita' tal-armi. Nibdew l-ewwel bid-dritt ta' non-inkriminazzjoni li hu leż bid-dispożizzjonijiet tar-Regolamenti.*

bb. *F'Saunders v United Kingdom, il-QEDB qalet illi:*

> *"It considers that the general requirements of fairness contained in Article 6, including the right not to incriminate oneself, apply to criminal proceedings in respect of all types of criminal offences without distinction from the most simple to the most complex. The public interest cannot be invoked to justify the use of answers compulsorily obtained in a non-judicial investigation to incriminate the accused during the trial proceedings."*[17]

cc. *Isegwi allura illi r-Regolament 21 tar-Regolamenti kjarament jikser d-drittijiet ta' Phoenix għal smigħ xieraq kif protetti minn Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni u Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni. L-impożizzjoni ta' multi ta' din in-natura huma tali illi jistgħu biss iwasslu biex jisfurzaw lil*

[17] Para. 74

Phoenix biex tagħti kull informazzjoni mitluba f'investigazzjoni. Il-multi huma ta' natura punittiva, jistgħu jiġu applikati b'mod wiesgħa ħafna skont id-diskrezzjoni tal-Korp (li huwa l-istess uffiċjal li jinvestiga u wkoll jiddeċiedi jekk hemmx ksur jew le) u barra minn hekk huma eċċessivi u possibilment debilitanti. Dan jitfa' lil kull intrapriża fi żvantaġġ għall-preġudizzju tal-prinċipju tal-equality of arms u d-dritt li wieħed ma jitfax ħtija fuqu. Dawn id-dispożizzjonjiet huma totalment opposti għal dak id-dritt – fis-sens illi l-persuna li qed tiġi investigata mhix mogħtija għażla dwar x'tip ta' informazzjoni tista' tipprovdi liberament lill-awtorita' investiganti jew jekk tabilħaqq, ma tridx tipprovdi affattu tali informazzjoni. Għall-kuntrarju, persuna suġġetta investigata tispiċċa dahra mal-ħajt u minħabba n-natura punitiva tal-liġi, tiġi mġiegħla tipprovdi informazzjoni li tista' twassalha biex tinkrimina ruħha.

dd. *Inoltre' Phoenix tissottometti li hemm in-nuqqas tal-parita' tal-armi anke fir-rigward ta' termini. Il-Korp għandu diskrezzjoni assoluta fir-rigward tat-termini tiegħu meta jwettaq investigazzjoni, u kemm jista' jdum jinvestiga biex jikkonkludi rapport u jagħti deċiżjoni. Il-Korp jista' jaħdem kif u meta konvenjenti għalih u jieħu ż-żmien kollu neċessarju biex jiddelibera u joħroġ deċiżjoni finali. Min-naħa l-oħra, Phoenix kienet marbuta bit-termini limitati konċessi lilha mill-Korp u termini ffissati fid-diskrezzjoni tal-Korp. Jekk ma tissodisfax dawk it-termini, l-Korp seta' jimponi multa amministrattiva fuqha. Umbagħad, wara li l-Korp jieħu ż-żmien kollu biex joħroġ id-Deċiżjoni, Phoenix għandha biss għoxrin jum biex tippreżenta l-appell tagħha. Jirriżulta f'dan il-każ li l-Korp kellu kontroll sħiħ tal-proċess investigattiv u dam aktar minn sena biex jasal għad-Deċiżjoni. Min-naħa l-oħra, Phoenix mbagħad għandha biss għoxrin jum biex tifhem id-Deċiżjoni u tara jekk u kif għandha tappella minnhom. Dan kollu mingħajr ma għandha aċċess għall-files li jikkonċernawha u li qegħdin f'idejn il-Korp.*

ee. *Għal dawn ir-raġunijiet kollha, Phoenix tissottometti li jirriżulta biċ-ċar li d-drittijiet tagħha kif sanċiti mill-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni qed jiġu leżi.*

Ksur tal-Artikolu 6 § 3 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (6) tal-Kostituzzjoni

ff. *Mingħajr preġudizzju għas-suespost, Phoenix tissottometti umilment illi l-proċess ta' compliance review/investigazzjoni adottat mill-Korp, jikser id-drittijiet fundamentali tagħha kif protetti minn Artikolu 39(6)(a) tal-Kostituzzjoni u Artikolu 6 § 3(a) tal-Konvenzjoni.*

gg. *Artikolu 39(6)(a) tal-Kostituzzjoni jipprovdi kif ġej:*

> *"(6) Kull min ikun akkużat b'reat kriminali -*
> *(a) għandu jiġi nformat bil-miktub, b'ilsien li huwa jifhem u bid-dettalji, dwar ix-xorta tar-reat li bih ikun akkużat;"*

hh. *Bl-istess mod, L-Artikolu 6 § 3(a) tal-Konvenzjoni jipprovdi li kull persuna akkużata b'reat kriminali għandha, bħala minimu, id-dritt li tkun infurmata minnufih, b'lingwa li tifhem u bid-dettall, dwar in-natura u r-raġuni tal-akkuża kontra tagħha.*

ii. *Phoenix tissottometti illi l-protezzjoni taħt dawn l-artikoli tapplika anke waqt l-investigazzjoni tal-Korp li twassal għall-ħruġ tal-minded letter tagħha, liem ittra ħarġet fid-9 ta' April 2021 (**Ara Dok. C anness mar-rikors tal-appell hawn anness u mmarkat bħala Dok B**) ("**il-Minded Letter**") u sussegwentement id-Deċiżjoni. Il-QEDB kellha diversi opportunitajiet biex tespandi fuq meta persuna tkun ikkunsidrata bħala "akkużat" u meta, għaldaqstant id-drittijiet ta' L-Artikolu 6 jidħlu fis-seħħ. F'Deweer v Belgium[18] il-QEDB qalet illi l-importanza tad-dritt għal smigħ xieraq f'soċjeta' demokratika wasslet lill-Qorti biex tippreferi*

[18] Rikors Numru 6903/75 deċiża fis-27 ta' Frar 1980

konċett sostantiv minflok formali tal-akkuża kontemplata f'Artikolu 6.[19] *Il-Qorti tat definizzjoni wiesgħa lit-terminu "akkuża". F'Foti and others v Italy*[20]*, il-QEDB qalet illi:*

> *"this may have occurred on a date prior to the case coming before the trial court (see, for example, the above-mentioned Deweer judgement, Series A no. 35, p. 22, § 42), such as the date of the arrest, the date when the person concerned was officially notified that he would be prosecuted or the date when the preliminary investigations were opened (see the Wemhoff judgement of 27 June 1968, Series A no. 7, pp. 25-27, § 19, the Neumeister judgement of the same date, Series A no. 8, p. 41, § 18, and the above-mentioned Ringeisen judgment, Series A no. 13, p. 45, § 110). Whilst "charge", for the purposes of Article 6 § 1 (art. 6-1), may in general be defined as "the official notification given to an individual by the competent authority of an allegation that he has committed a criminal offence", it may in some instanes take the form of other measures which carry the implication of such an allegation and which likewise substantially affect the situation of the suspect (see, inter alia, the Eckle judgement of 15 July 1982, Series A no. 51, p. 33, § 73)"*[21]

jj. *F'Ommer v Germany*[22] *il-Qorti kkunsidrat li l-esponent kien "akkużat" fil-ġurnata meta rċieva ittra mill-pulizija titolbu biex imur fil-kwartieri ġenerali biex jiġi nterrogat b'konnessjoni mat-twettiq ta' allegat reat.*

---

[19] Ibid. Para 44
[20] Rikors Numru 7604/76 deċiża fl-10 ta' Diċembru 1982
[21] Ibid para 52
[22] Applikazzjoni Numru 26073/03 deċiża fit-13 ta' Novembru 2008, para 54

kk. *Għaldaqstant, a bażi tal-ġurisprudenza imsemmija hawn fuq, id-drittijiet garantiti minn Artikolu 6 tal-Konvenzjoni japplikaw mill-mument li Phoenix ġiet mitluba tagħti l-informazzjoni minħabba potenzjali ksur tal-Att.*

ll. *Qabel mal-Korp ħareġ id-Deċiżjoni, hu ħareġ l-Minded Letter fejn informa lil Phoenix dwar il-fatt li hu kien qed jikkonsidra jimponu multa għal-ksur tar-Regolamenti u tal-Implementing Procedures u fejn infurmaw il-Phoenix li mill-compliance review/investigazzjoni li għamel sab li kien hemm ċertu nuqqasijiet u kien qed jikkontempla isib ksur tal-liġijiet applikabbli. Il-Korp, imbagħad stieden lil Phoenix jagħmel is-sottomissjonijiet tagħhom f'dan ir-rigward. Madanakollu, il-Korp ma nfurmax lil Phoenix dwar l-ammont ta' penali li kien bi ħsiebu jimponi għal kull allegat ksur u għaldaqstant Phoenix ma kienitx konsapevoli tan-natura tal-gravita' tal-akkuża fil-konfront tiegħu.*

mm. *Jirriżulta għalhekk li l-Korp ma nfurmax sew lil Phoenix dwar in-natura tal-akkuża u l-gravita' o meno tal-akkuża li kienet qed tinġieb kontriha jew x'tip ta' ksur u multi setgħu jiġu imposti fuqha. B'dan il-mod, Phoenix ma kienitx f'pożizzjoni li tiddefendi ruħha sewwa minn kull allegazzjonijiet magħmula. Issir referenza għal Pelissier and Sassi v France[23] fejn il-QEDB qalet:*

> *"51. The Court observes that the provisions of paragraph 3(a) of Article 6 point to the need for special attention to be paid to the notification of the "accusation" to the defendant. Particulars of the offence play a crucial role in the criminal process, in that it is from the moment of their service that the suspect is formally put on notice of the factual and legal basis of the charges against him (see the Kamasinski v. Austria judgment of*

[23] Applikazzjoni Numru 25444/94 deċiża fil-25 ta' Marzu 1999

19 December 1989, Series A no. 168, pp. 36-37, § 79). Article 6 §3(a) of the Convention affords the defendant the right to be informed not only of the cause of the accusation, that is to say the acts he is alleged to have committed and on which the accusation is based, but also the legal characterisation given to those acts. That information should, as the Commission rightly stated, be detailed.

52. The scope of the above provision must in particular be assessed in the light of the more general right to a fair hearing guaraneed by Article 6 § 1 of the Convention (see, mutatis mutandis, the following judgements: Deweer v. Belgium of 27 February 1980, Series A no. 35, pp. 30-31, § 56; Artico v. Italy of 13 May 1980, Series A. No 37, p. 15, § 32; Goddi v. Italy of 9 April 1984, Series A no. 76, p. 11, § 28; and Colozza v. Italy of 12 February 1985, Series A no. 89, p. 14, § 26). The Court considers that in criminal matters the provision of full, detailed information concerning the charges against a defendant, and consequently the legal characterisation that the court might adopt in the matter, is an essential prerequisite for ensuring that the proceedings are fair."

nn. *F'dan il-każ, hu sottomess illi filwaqt li l-Korp mhux mistenni li jipprovdi l-informazzjoni u d-dettall kollu rigward l-allegat ksur li kien qed jipproponi li jsib, huwa kellu, tal-inqas, jipprovdi lil Phoenix bi spjegazzjoni ċara tal-kwistjoni li kienet qed tiġi nvestigata kif ukoll jiddeskrivi kjarament il-preżunti fatti li dwarhom bi ħsiebu jimponi multa. Kellu ukoll jagħti indikazzjoni tal-multa li kien ser jipproponi li jimponi. B'hekk, Phoenix kien ikollha (a) l-opportunita' li tanalizza b'mod sewwa kemm kienu gravi l-akkużi fil-konfront tagħha u twieġeb b'mod sew u opportun u/jew (b) tpoġġi l-investigazzjoni fil-kuntest proprju u tieħu l-*

miżuri neċessarji meta twieġeb d-domandi magħmula lilha u tipprvodi informazzjoni b'mod xieraq u b'mod li tkun ta' għajnuna għad-difiża tagħha. Madanakollu, dan ma sarx: minflok, hu sottomess li Phoenix ma ngħatatx id-dettalji kollha tal-bażi tal-investigazzjoni li kienet qed issir fil-konfront tagħha u b'riżultat t'hekk kien hemm ksur tad-drittijiet kif protetti mill-Artikolu 6 § 3(a) tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (6)(a) tal-Kostituzzjoni.

Ksur tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni

oo. *Phoenix ukoll tgħid li mid-Deċiżjoni jirriżulta li hemm ksur tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni kif ukoll tal-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni. Il-maġġor parti tas-sejbien ta' ksur fid-Deċiżjoni, huma bbażati fuq interpetazzjoni suġġettiva għall-aħħar ta' regoli ġenerali kontenuti fir-Regolamenti u l-Implementing Procedures.*

pp. *Sabiex jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni, r-Regolamenti u l-Implementing Procedures għandhom ikunu ċari u m'għandhom iħallu ebda dubbju dwar kif iċ-ċittadin jista' jonora l-obbligi tiegħu fil-konfront tal-liġi. L-ebda awtorità pubblika m'għandha żżomm ċittadin responsabbli ta' ksur ta' regolament li jwassal għal multi ta' natura sostanzjali, addiritura ta' natura penali, mingħajr ma jkun hemm ksur ta' liġi jew regolament li jimponu obbligu ċar, u fejn il-liġi tħalli diskrezzjoni dwar kif għandu jew jista' persuna jonora l-obbligi mposti fuqu mill-liġi allura il-benefiċċju tad-dubju għandu f'kull kaz ikun favur iċ-ċittadin.*

qq. *F'Camilleri v Malta*[24] *il-QEBD stabbiliet li*

> *"The guarantee enshrined in Article 7 should be construed and applied, as follows from its object and*

[24] QEBD, Każ numru 42931/10, 22 ta' Jannar 2013, para 34-35; ara ukoll Varvara v Italy *17475/09,* G.*I.E.M S.R.l. and Others v Italy*, Nos 1828/06

purpose, in such a way as to provide effective safeguards against arbitrary prosecution, conviction and punishment Article 7 § 1 of the Convention sets forth the principle that only the law can define a crime and prescribe a penalty (nullum crimen nulla poena sine lege). It follows that offences and the relevant penalties must be clearly defined by law. This requierment is satisfied where the individual can know from the wording of the relevant provisions and, if need be, with the assistance of the courts' interpretation of it, what acts and omissions will make him criminally liable (Scoppola v Italy (no. 2) 10249/03 (17 September 2009)

When speaking of "law" Article 7 alludes to the very same concept as that to which the Convention refers elsewhere when using that term, a concept which comprises statute law as well as case-law and implies qualitative requirements must be satisfied as regards both the definition of an offence and the penalty the offence in question carries (see Kafkaris, 12 February 2008). An individual must know from the wording of the relevant provision and, if need be, with the assitance of the courts' interpretation of it, what acts and omissions will make him criminally liable and what penalty will be impsoed for the act and/or omission."

rr. *Għaldaqstant, liġi li tista' timponi xi forma ta' sanzjoni ta' natura kriminali trid tkun ċara u għandu jkollha bilfors element ta' foreseeability fejn persuna tkun tista' tifhem b'mod ċar x'inhi ir-responsabblita' tagħha u xi dmirijiet legali għandha sabiex ma tiġix responsabbli ta' ksur ta' dik id-dispożizzjoni. Filwaqt li fil-qasam tradizzjonali ta' akkużi kriminali (hekk imsejjħa hard core) hemm bżonn ukoll ta' dak li l-QEBD tiddeskrivih bħala l-'mental link' jew aħjar il-mens rea (kif komunament nirreferu għalih f'Malta, għall-finijiet ta' soft core*

criminal offences, bħala huma dawk li jaqgħu taħt l-Att u r-Regolamenti, ma hemmx neċessarjament bżonn il-mens rea sal-livell meħtieġ għall-offiżi kriminali hard core[25]*. Madanakollu, dejjem hemm bżonn ta' ċarezza fil-liġi ta' x'jista' jikkostitwixxi offiża kriminali u l-liġi trid tiżgura li s-sejbin ta' ħtija ta' akkuża kriminali mhix waħda arbitrarja.*

ss. *Mid-Deċiżjoni jirriżulta bl-iktar mod ċar li hemm leżjoni tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni. Ir-rikorrenti jissottomettu li l-mod kif ġew interpretati ċerti partijiet mir-regolamenti u/jew l-Implementing Procedures mill-Korp fid-Deċiżjoni, jilledu d-drittijiet fundamentali ta' Phoenix kif sanċiti fl-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u fl-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni.*

tt. *Il-mod kif dawn id-dipożizzjonijiet legali huma miktubin huma ġeneriċi. Addizjonalment, il-mod kif applika r-Regolamenti u l-Implementing Procedures il-Korp kien arbitrarju għall-aħħar. Mhux hekk biss però, kif diġa' ntqal fil-paragrafi preċedenti, meta l-Korp ħareġ il-Minded Letter u stieden lil Phoenix tagħmel s-sottomissjonijiet finali f'dan ir-rigward qabel mal-Korp jasal għal deċiżjoni finali, il-Korp ma nfurmax lil Phoenix dwar l-ammont ta' penali li kien bi ħsiebu jimponi għal kull allegat ksur u għaldaqstant Phoenix ma kienitx konsapevoli tan-natura tal-gravita' tal-akkuża fil-konfront tagħha.*

uu. *Il-Korp jippretendi li fejn il-liġi timponi fuq persuna suġġetta rekwiżiti jew obbligi ġeneriċi, il-Korp għandu diskrezzjoni assoluta li dawk ir-rekwiżiti u/jew obbligi ġeneriċi jinterpretahom hu kif irid, bi kwalunkwe mod soġġettiv li jaħsibha hu, u mingħajr ma għandu għalfejn ikun raġonevoli jew inkella jagħti raġunijiet għad-deċiżjonijiet tiegħu jew għal mod kif qed jinterpreta dawk l-obbligi ġeneriċi. It-teżi tal-appellant hi li għandha tkun il-liġi biss li tista' tipprovdi liċ-ċittadin b'ċertezza dwar il-kondotta tiegħu, kif ukoll il-mod ta' kif jikkomporta ruħu. Issa l-esponent jifhem illi f'ċertu każijiet, l-Istat, jew awtorita' pubblika, huwa*

[25] G.I.E.M. S.R.L. and Others v Italy

mogħni b'ċertu diskrezzjoni meta jkun qed jevalwa jekk hemmx ksur ta' liġi jew le. Madanakollu, dik id-diskrezzjoni mhix assoluta jew għal kollox soġġettiva u ma tistax twassal għal interpretazzjoni differenti jew ħafna iktar wiesgħa tad-dispożizzjonijiet legali li l-awtorita' qed tfittex it-tħaris tagħhom u/jew li huma ferm iktar tassattivi fuq il-persuna suġġetta. Fejn il-liġi timponi tali obbligi ġeneriċi li jistgħu jiġu sodisfatti b'modi diversi (u allura ma tiddisponix b'mod tassattiv kif wieħed jista' jottempera ruħu ma dispożizzjonijiet tal-liġi) l-awtorità pubblika m'għandhiex diskrezzjoni jew mansjoni fil-liġi li tiddeċiedi hi stess liema hu l-mod aċċettabbli ta' kif dispożizzjoni tal-liġi għandha tiġi osservata (mingħajr lanqas biss tkun ikkomunikatu mal-persuna suġġetta minn qabel), u f'kaz illi l-mod soġġettiv minnha maħsub (iżda mhux ikkomunikat lill-pubbliku) ma jiġix osservat allura tasal għal konklużjoni li hemm ksur tad-dispożizzjoni legali. Dan imur kontra l-għan tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni kif interpretati mill-każistika vasta tal-QEBD.

3. Għaldaqstant is-soċjeta' rikorrenti, għar-raġunijiet premessi, talbet lil din il-Qorti sabiex:

   i. Tiddikjara li l-Artikoli 12A, u/jew 13, u/jew 13A, u/jew 13B, 13C u/jew 18, u/jew 19 tal-Att, kif ukoll ir-Regolament 21 taR-Regolamenti jilledu d-drittijiet fundamentali tal-bniedem ta' Phoenix hekk kif protetti mill-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 6§1 tal-Konvenzjoni; u/jew

   ii. Tiddikjara konsegwentement li l-Artikoli 12A, u/jew 13, u/jew 13A, u/jew 13B, 13C u/jew 18, u/jew 19, tal-Att, kif ukoll ir-Regolament 21 tar-Regolamenti huma nulli u bla effett; u/jew

   iii. Tiddikjara li l-mod kif tmexxiet l-investigazzjoni u l-proċess investigattiv li wassal biex il-Korp ħareġ id-Deċiżjoni, inkluż il-mod kif inħarġet il-Minded Letter, jilledi l-Artikolu 6§3 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39(6)(a) tal-Kostituzzjoni;

iv. Tiddikjara li l-Artikolu 13 tal-Att, u/jew ir-Regolament 21 tar-Regolamenti u/jew ċertu dispożizzjonijiet tar-Regolamenti u/jew l-Implementing Procedures abbażi ta' liema l-Korp sab ksur li wasal għad-Deċiżjoni, jilledu l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni; u/jew

v. Tiddikjara li d-Deċiżjoni jew parti minnha, u l-mod kif iddeċieda l-Korp jilledi l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni;

vi. Tiddikjara konsegwentement nulli u inattendibbli l-proċeduri investigattivi ta' compliance li għamlu l-Korp; u/jew

vii. Tiddikjara nulli u inattendibbli d-Deċiżjoni, jew parti minnha, u tħassarha kollha jew in parte; u/jew

viii. Tikkundanna lill-intimati, jew min minnhom, iħallsu d-danni morali għall-ksur tad-drittijiet fuq imsemmiaj fil-konfront tas-soċjeta' rikorrenti; u/jew

ix. Tagħti kull provvediment jew rimedju ieħor li din il-Qorti tħoss li huwa opportun;

4. B'digriet mogħti nhar l-erbgħa (4) ta' Frar 2022, din il-Qorti ordnat in-notifika tar-rikors kostituzzjonali lill-intimati, illi ngħataw għoxrin (20) jum żmien min-notifika għar-risposta. Il-kawża ġiet appuntata għas-smigħ għall-Ġimgħa, 11 ta' Marzu 2022;

5. Permezz ta' risposta datata tnejn u għoxrin (22) ta' Frar 2022, l-**<u>Avukat tal-Istat</u>** eċċepixxa:

<u>Preliminari</u>

a. *Illi preliminarjament, dawn il-proċeduri huma intempestivi għaliex <u>il-kumpanija rikorrenti ma eżawrixxietx ir-rimedji ordinarji qabel ma</u>*

ntavolat din il-kawża kostituzzjonali speċjali.[26] *L-esponent jenfasizza li proċeduri kostituzzjonali ma jistgħux jieħdu post il-proċeduri ordinarji li għandhom dejjem jiġu utilizzati l-ewwel u qabel kollox. Fil-fatt, il-multa amministrattiva mogħtija mill-Korp Għall-Analiżi ta' Informazzjoni Finanzjarja (FIAU) qiegħda tiġi kkontestata quddiem il-Qorti tal-Appell skont l-artikolu 13A tal-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta. Ma jistax f'dan l-istadju jingħad li r-rikorrenti m'għandhiex rimedju xieraq meta l-appell għadu lanqas biss instema'. Għalhekk l-esponent umilment jistieden lil din l-Onorabbli Qorti sabiex tirrifjuta milli teżerċita s-setgħat tagħha u dan skont id-disposizzjonijiet tal-proviso Artikoli 46(2) tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Artikolu 4(2) tal-Kap. 319 u fid-dawl ta' sensiela ta' sentenzi li ġew deċiżi ai termini ta' dawn l-artikoli;*

b. *Illi preliminarjament ukoll u bla preġudizzju għall-paragrafu preċedenti, l-esponent jeċċepixxi li l-ilmenti kollha tal-kumpannija rikorrenti ma jistgħux jiġu meqjusa fil-parametri tal-artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta u dan peress li l-ilmenti tagħha ma jmissux ma' akkużi jew proċeduri kriminali.*[27] *L-artikoli 12A, u /jew 13, u/jew 13A, u/jew 13B, 13C u/jew 18, u/jew 19 tal-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta u r-Regolament 21 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 373.01 li qed jiġu attakkati mill-kumpannija rikorrenti ma jwasslu għad-determinazzjoni tal-ebda reat jew akkuża kriminali. Fil-fatt, minkejja l-effetti serji li deċiżjoni tal-Korp intimat jista' jkollha fuq ir-rikorrenti, ma jfissirx li n-natura ta' tali pieni hija waħda kriminali. Għalhekk, il-kumpannija rikorrenti ma tistax tinqeda bl-artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta sabiex tħassar dawk il-liġijiet u/jew il-proċeduri amministrattivi li nbdew taħthom;*

Mertu

[26] Dan għadu kif ġie kkonfermat nhar it-30 ta' Lulju 2021 minn din l-istess Qorti diversament presjeduta permezz ta' sentenza preliminari fl-ismijiet: Insignia Cards Limited vs Il-Korp għall-Analiżi ta' Informazzjoni Finanzjarja et.
[27] Dan ġie ukoll ikkonfermat minn din l-istess Qorti diversament presjeduta fil-kawża Keith Schembri et vs Avukat Ġenerali et deċiża nhar it-23 ta' April 2021.

c. *Illi mingħajr preġudizzju għall-paragrafi preċedenti, it-talbiet fil-mertu tar-rikorrent għandhom jiġu miċħuda in toto fil-fatt u fid-dritt peress li ċ-ċirkostanzi tal-każ assolutament ma jirrappreżentaw l-ebda ksur tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti ai termini tal-Artikolu 39(1), 39(6)(a) u 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6§1, 6§3 u l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u Libertajiet Fundamentali u dan għar-raġunijiet segwenti li qed jiġu hawn elenkati mingħajr preġudizzju għal xulxin:*

d. *Illi skont id-disposizzjonijiet tal-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta u tal-liġi sussidjarja maħruġa taħt l-istess Att, il-Korp intimat huwa mogħni bis-setgħa li joħroġ pieni amministrattivi fil-konfront ta' min jinstab li ma mexiex mal-liġijiet li jipproteġu l-użu tas-sistemi finanzjarji mill-ħasil tal-flus. Dan, bl-ebda mod ma jimplika li allura l-Korp intimat qiegħed jiddetermina jew jiddeċiedi reati kriminali;*

e. *Illi hija l-liġi Maltija stess li tgħid li dawn il-proċeduri huma ta' bixra amministrattiva u mhux kriminali. Fil-fatt, l-artikolu 13A tal-Kap. 373 isemmi li: "Kull meta persuna suġġetta tħoss ruħha aggravata b'piena amministrattiva imposta fuqha mill-Korp kif ikun hemm fir-regoli u regolamenti magħmulin taħt l-artikolu 13, u dik il-piena amministrattiva tkun ta' iżjed minn ħamest elef euro (€5,000), sew jekk din tkun imposta dwar xi kontravvenzjoni waħda jew aktar, ilpersuna suġġetta tista' tappella minn dik il-piena amministrattiva kemm fuq punti ta' liġi u fuq il-mertu."*

f. *Għalhekk la hija l-liġi stess li tqis dawn il-proċeduri bħala ta' għamla amministrattiva, il-garanziji proċedurali li skont il-Kostituzzjoni ta' Malta jgħoddu għall-proċeduri kriminali ma jistgħux jiġu mġebbda wkoll għal dawn il-proċeduri amministrattivi. F'dan il-kuntest tapplika tant tajjeb il-massima latina - A verbis legis non est recedendum;*

g. *Illi l-esponent lanqas ma jaqbel li wieħed għandu jirreferi għall-ġurisprudenza dwar l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea biex wieħed*

jiddeċiedi jekk proċeduri amministrattivi għandhomx jitqiesu li qed jiddeterminaw reat kriminali jew le. Dan qed jingħad għaliex it-test u l-implikazzjoni tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea huwa għal kollox differenti minn dak tal-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta;

h. *Illi b'referenza għall-artikoli tal-Kap. 373 u r-Regolament 21 tar-Regolamenti maħruġa taħt il-Kap. 373, il-kumpannija rikorrenti trid, l-ewwel u qabel kollox, tipprova li dawn is-sanzjonijiet huma forom ta' pieni ta' natura kriminali fl-ambitu tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni skont il-kriterji stabbiliti fis-sentenza Engel u oħrajn v. L-Olanda tat-8 ta' Ġunju 1976. Hawnhekk, tajjeb li wieħed jgħid li fil-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea għad-Drittijiet tal-Bniedem minn dejjem inżammet id-distinzjoni bejn pieni li jaqgħu fil-kategorija ta' "hard core of criminal law" u "cases not strictly belonging to the traditional categories of the criminal law";*

i. *Illi l-esponent jenfasizza li dawn il-proċeduri mhumiex ta' natura kriminali jew piena li taqa' fil-parametri ta' "hard core of criminal law", allura ma hemmx għalfejn li fl-ewwel istanza l-proċeduri jitmexxew quddiem qorti. Dan ifisser allura li ma hemmx konflitt mal-prinċipji tal-jedd ta' smigħ xieraq li ċertu sanzjonijiet jiġu imposti fl-ewwel istanza minn organu amministrattiv li mhux ġudizzjarju (ara Jussila v. il-Finlandja deċiża fit-23 ta' Novembru 2006 u Hüseyin Turan v. It-Turkija deċiża fl-4 ta' Marzu 2008) u li jkollu setgħat kemm investigattivi u kemm li jagħti deċiżjonijiet (ara Janosevic vs. L-Isvezja deċiża fil-21 ta' Mejju 2003);*

j. *Illi l-fatt li pieni amministrattivi jistgħu jilħqu ammonti ta' flus kbar, ma jbiddel xejn mill-fatt li dawn jistgħu jiġu mposti minn awtoritajiet amministrattivi (ara Bendenoun v. Franza tal-24 ta' Frar 1992). Sakemm id-deċiżjoni tal-organu amministrattiv tkun tista' tiġi mistħarrġa minn awtorità mogħnija b'funzjonijiet ġudizzjarji, allura ma hemm l-ebda problema mal-ħtiġijiet tas-smigħ xieraq. Fil-fatt, skont l-Artikolu 13A tal-Kap. 373 tal-Liġijiet ta' Malta, id-deċiżjoni tal-Korp*

intimat tista' tiġi attakkata quddiem il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), kemm fuq punti ta' liġi u fuq il-mertu;

k. *Illi jibqa' l-fatt li peress li fil-każ preżenti l-Appell mid-deċiżjoni tal-Korp għadu ma ġiex deċiż, għalhekk wieħed ma jistax jitkellem fuq sanzjonijiet fil-konkret iżda fuq konġetturi u dan m'għandux jiġi aċċettat;*

l. *Illi l-artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 7 tal-Konvenzjoni assolutament ma japplikawx għall-każ tal-lum għaliex, apparti li ma hemm involut l-ebda reat kriminali, minn qari tal-artikoli jidher ċar li dawn jipprovdu għal każijiet li m'għandhom x'jaqsmu xejn mal-każ in diżamina;*

m. *Illi jibqa' jiġi ribadit li kwalunkwe piena amministrattiva li tista' teħel il-kumpannija rikorrenti, jekk kemm-il darba din tiġi kkonfermata mill-Qorti tal-Appell, ma tistax titqies bħala piena eċċessiva jew sproporzjonata;*

n. *Illi fid-dawl tal-eċċezzjonijiet preċedenti, l-artikoli u r-regolamenti msemmija mill-kumpannija rikorrenti u kif tmexxa l-proċess investigattiv li wassal lill-Korp biex jieħu d-deċiżjoni fondata tiegħu, ma jiksru l-ebda dritt fundamentali msemmi mir-rikorrenti u għalhekk ċertament li l-ebda kumpens jew rimedju ieħor m'għandu jiġi mogħti lill-kumpannija rikorrenti;*

o. *Salv eċċezzjonijiet ulterjuri*.

6. Għaldaqstant, fid-dawl tal-premess, l-Avukat tal-Istat talab lil din il-Qorti tiċħad il-pretensjonijiet kollha kif dedotti fir-rikors promotur bħala infondati fil-fatt u fid-dritt, stante li s-soċjeta' riklokrrenti ma sofriet l-ebda ksur tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fundamentali, u għalhekk l-ebda forma ta' kumpens mhu dovut, u dan bl-ispejjeż kontra l-istess kumpanija rikorrenti;

7. Finalment, b'risposta datata tlieta (3) ta' Marzu 2022, il-**<u>Korp għall-Analiżi ta' Informazzjoni Finanzjarja</u>** (minn issa 'l quddiem *"l-FIAU"*), eċċepixxa:

   a. *Illi in via preliminari l-Korp esponent umilment jissottometti illi r-rikorrenti ghandha rimedju ordinarju effettiv ghad-disposizzjoni taghha a tenur tal-artikolu 13A tal-Kap 373 tal-Ligijiet ta' Malta, li jipprovdi dritt ta' appell mhux biss fuq punti ta' ligi, izda anki fuq il-mertu tad-decizjonijiet tal-Korp. Fil-fatt ir-rikorrenti ghazlet li tuzufruwixxi ruhha minn dak ir-rimedju u intavolat l-appell taghha a tenur tal-imsemmi artikolu 13A, liema appell ghadu pendenti. Ghalhekk f'dan l-istadju, ir-rimedju ordinarju disponibbli ghar-rikorrenti ghad mhuwiex ezawrit.*

      Ghaldaqstant il-Korp esponent umilment jissottometti illi din l-Onorabbli Qorti ghandha tirrifjuta illi tesercita l-gurisdizzjoni kostituzzjonali u konvenzjonali taghha kif jikkontemplaw l-provisos tal-artikolu 46(2) tal-Kostituzzjoni u tal-artikolu 4(2) tal-Kap 319.

   b. *Illi fi kwalsiasi kaz u dejjem minghajr pregudizzju ghas-suespost, jigi eccepit illi l-azzjoni odjerna hija wahda intempestiva billi d-decizjoni tal-Korp esponent fil-konfront tar-rikorrenti ghadha qieghda tigi kkontestata permezz tal-appell hawn fuq imsemmi. Ladarba r-rikorrenti ghazlet li tintavola appell, hija ghandha tistenna li dak l-appell jiehu l-kors kollu tieghu billi f'dan l-istadju ghad ma hemm l-ebda decizjoni finali fir-rigward tal-istess. Jekk sa llum ghadu qed jigi dibattut quddiem il-Qorti tal-Appell jekk is-sanzjoni imposta tramite d-decizjoni tal-Korp, hux ser tigi kkonfermata jew le, wiehed ma jistax f'daqqa wahda jinsa li potenzjalment dik is-sanzjoni tista' tigi ikkonfermata jew imhassra, u jghaddi biex jara jistax jannulla dik is-sanzjoni abbazi ta' ksur ta' ligi specjali dwar drittijiet fundamentali (haga li tippresupponi li s-sanzjoni giet diga' kkonfermata u ma baqa' l-ebda rimedju ordinarju iehor taht il-ligi ordinarja).*

   c. *Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost jigi eccepit illi in kwantu ghal-lanjanzi immirati lejn il-Ligi innifisha, il-Korp esponent m'huwiex il-*

legittimu kontradittur peress illi huwa jaqdi l-funzjonijiet tieghu fil-parametri stabbiliti u determinati mil-Ligi b`mod imparzjali u indipendenti minn kull entita' jew awtorita' ohra. F'dan is-sens, il-Korp ma jistax jinstab illi jikser ebda drittijiet fondamentali tar-rikorrenti u għaldaqstant, il-kwistjoni dwar jekk il-Ligi twassalx ghall-ksur ta' dritt fundamentali jew le tista' tigi imwiegba biss mill-Avukat tal-Istat u mhux mill-Korp esponent.

d. *Illi fi kwalsiasi kaz u kompletament minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ebda disposizzjoni tal-Kap 373, tar-regolamenti sussidjarji jew tal-Implementing Procedures, u lanqas id-decizjoni tal-Korp jew is-sanzjoni amministrattiva konsegwenti, jew addiritura l-process amministrattiv li wassal ghall-istess, ma jilledu d-drittijiet fondamentali tar-rikorrenti.*

e. *Illi dejjem minghajr pregudizzju, ghal dak li jirrigwarda kif mexa il-Korp, jigi eccepit illi l-Korp esponent ma ghamel xejn hlief mexa mal-Ligi u ghalhekk ma jistax jinstab responsabbli ta' xi ksur tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti.*

f. *Illi fi kwalsiasi kaz u dejjem minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet l-ohra hawn sollevati, il-Kap 373 tal-Ligijiet ta' Malta u r-regoli, regolamenti u proceduri sussidjarji huma lkoll derivanti minn Ligi tal-Unjoni Ewropea u ghalhekk il-legislatur Malti huwa marbut bir-rekwiziti tal-istess fit-trasposizzjoni tad-Direttivi in kwistjoni; F'dan ir-rigward wiehed ghandu jqis il-principju generali abbraccat mill-Qrati Ewropej illi l-Ligi Kommunitarja hija prezunta bhala konformi mad-drittijiet fondamentali u fi kwalsiasi kaz, japplika il-principju ta' supremazija tal-Ligi Kommunitarja. Fil-fatt l-obbligi relattivi u l-inforzar tal-istess huma lkoll in linea mal-obbligi internazzjonali tal-Istat Malti, inkluz il-Ligi Ewropea kif gia inghad, u obbligi internazzjonali ohra inkluz ir-rakkomadazzjonijiet tal-Kummissjoni Ewropea, tal-European Banking Authority u l-Financial Action Task Force.*

g. *Illi fi kwalsiasi kaz u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-Artikoli 39(1), 39(6)(a) u 39(8) tal-Kostituzzjoni, kif ukoll l-Artikoli 6(3) u 7 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem ("il-Konvenzjoni Ewropea") ma jsibu l-ebda applikazzjoni fil-kaz odjern in kwantu tali artikoli jipprovdu esklussivament ghall-garanziji fil-kamp kriminali. Il-Korp esponent ma jaghmel l-ebda determinazzjoni ta' dan it-tip billi huwa jiddetermina biss kwistjonijiet amministrattivi. Ghalhekk ma jista' jkun hemm ebda kaz ta' lezjoni tad-drittijiet sanciti mill-imsemmija artikoli peress li l-garanziji hemm delineati mhumiex applikabbli ghall-kaz odjern.*

h. *Illi l-process adoperat mill-Korp esponent huwa strettament amministrattiv u s-sanzjoni imposta mill-Korp hija amministrattiva. Il-quantum tas-sanzjoni m'hijiex l-unika kunsiderazzjoni li ghandha tigi meqjusa meta wiehed jigi biex jiddetermina in-natura tas-sanzjoni. L-imsemmija sanzjoni la tista' twassal ghal restrizzjonijiet fuq il-liberta' tal-persuna, u lanqas tista' tigi riflessa fil-fedina penali ta' persuna. Inoltre s-sanzjoni hija intiza biss bhala deterrent u mhix ukoll punittiva, u ebda sanzjoni hekk imposta ma hija konvertibbli fi prigunerija. Il-quantum ghandu jkun konsidrat ukoll fil-kuntest tal-vjolazzjonijiet regolatorji kommessi u tan-natura tal-Persuna Suggetta relattiva; evidentement sabiex sanzjoni amministrattiva tkun effettiva, jehtieg illi jkun hemm element ta' proporzjonalita' relattivament ghac-cirkostanzi kollha tal-kaz. Dawn kollha huma fost varji fatturi importanti li jissottolineaw in-natura amministrattiva tas-sanzjoni in kwistjoni.*

i. *Illi inoltre l-Kap 373 u r-regoli u regolamenti sussidjarji huma lkoll derivanti minn Ligi tal-Unjoni Ewropea, li espressament tikklassifika s-sanzjonijiet in disamina bhala sanzjonijiet amministrattivi u mhux penali.*

j. *Illi ghalhekk il-garanziji tal-kamp kriminali li qieghda tipprova tinvoka r-rikorrenti ma jsibux applikabbilita' fil-kaz odjern u f'dan is-sens ma jista' jkun hemm ebda ksur ta' dawk il-garanziji kif sanciti fl-Artikolu 39 tal-*

Kostituzzjoni u tal-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea in kwantu si tratta dwar proceduri ta' natura amministrattiva.

k. *Illi fi kwalsiasi kaz u minghajr pregudizzju, il-Korp esponent huwa enti independenti, awtonomu u imparzjali. Il-Korp ghandu struttura li tiggarantixxi li min qed jiddeciedi dwar il-ksur tal-obbligi legali mill-Persuni Suggetti u dwar l-imposizzjoni ta' miżuri amministrattivi, inkluż pieni amministrattivi, igawdi indipendenza u imparzjalita' u mhux minnu li l-istess persuni qed jagixxu ta' prosekuzzjoni, gurija u mhallef fl-istess kaz, kif donnha tallega r-rikorrenti fir-rikors taghha.*

l. *Illi fi kwalsiasi kaz u dejjem minghajr pregudizzju ghas-suespost, il-Korp esponent jagixxi bhala Regolatur a tenur tal-Kap 373 billi jissorvelja lill-Persuni Suggetti sabiex jassigura l-konformita' taghhom mal-obbligi kollha relattivi li huma intizi sabiex l-imsemmija Persuni Suggetti ma jigux utilizzati minn terzi ghall-finijiet ta' hasil ta' flus jew finanzjar ta' terrorizmu. Dan huwa dover impost fuq il-Korp mil-Ligi stess, li tirrikjedi li l-Korp jimponi l-multi amministrattivi appoziti f'kaz ta' ksur tal-imsemmija obbligi. L-interess tal-Korp qua Regolatur huwa propju l-osservanza tal-disposizzjonijiet tal-Ligi u l-prevenzjoni ta' hasil ta' flus u finanzjar ta' terrorizmu. Ghalhekk ukoll il-Korp esponent huwa ghal kollox independenti u imparzjali wkoll in kwantu l-unika interess illi huwa ghandu huwa propju l-osservanza tal-Ligi.*

m. *Illi ghalhekk ukoll ma jistax jitqies illi kien hemm ebda ksur tal-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni jew tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni.*

n. *Illi fi kwalsiasi kaz u minghajr pregudizzju ghas-suespost, jigi eccepit illi l-Artikolu 13A tal-Kap 373[28] jaghti rimedju adegwat sabiex jigi assigurat id-dritt tas-smiegh xieraq. A tenur tal-imsemmi Artikolu 13A,*

[28] 13A.(1) *Kull meta persuna suġġetta tħoss ruħha aggravate b'piena amministrattiva imposta fuqha mill-Korp kif ikun hemm fir-regoli u regolamenti magħmulin taħt l-artikolu 13, u dik il-piena amministrattiva tkun ta' iżjed minn ħamest elef euro (€5,000), sew jekk din tkun imposta dwar xi kontravvenzjoni waħda jew aktar, il-persuna suġġetta tista' tappella minn dik il-piena amministrattiva* ***kemm fuq punti ta' liġi u fuq il-mertu****.* [enfasi mizjud]

il-Persuna Suggetta li fuqha tkun giet inflitta sanzjoni, ghandha opportunita' li tressaq il-kaz ***kollu*** *taghha – kemm fuq punti ta' fatti, u kif ukoll punti ta' ligi – quddiem Qorti mwaqqfa bil-Ligi u moghnija bil-garanziji kollha ta' indipendenza u imparzjalita'. Dan ifisser li d-dettami tal-jedd ghal smiegh xieraq jinsabu pjenament sodisfatti. Ir-revizjoni tad-decizjoni tal-esponent mill-Qorti tal-Appell hija garanzija sufficjenti ta' smiegh xieraq fir-rigward tas-sanzjonijiet amministrattivi imposti mill-Korp. Ghalhekk ukoll ma jista' jirrizulta ebda ksur la tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni u lanqas tal-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni.*

o. *Illi fi kwalsiasi kaz u minghajr pregudizzju l-lanjanzi tar-rikorrenti iridu jittiehdu fil-kuntest tas-smigh li nghatat l-istess rikorrenti fil-kawza taghha u mhux jigu ezaminati in vacuo jew fuq mera spekolazzjoni. Ghalhekk l-ewwel u qabel kollox, ghandu jigi ezawrit il-process tal-appell ghaliex inutili li wiehed iqis dawn l-argumenti a priori imma jrid l-ewwel u qabel kollox jigi deciz l-appell biex wiehed ikun verament jista' jqis jekk is-smiegh li nghata kienx adegwat u gust. Jekk fis-smiegh tal-appell taghha r-rikorrenti tkun nghatat smiegh xieraq, allura inutili li minn issa r-rikorrenti tghid li ma kellhiex access ghal process xieraq. Ir-rikorrenti tipprova tiskarta dan kollu billi tibqa' fuq livell teoretiku, haga li hija kompletament illogika ghax il-kwistjoni dwar jekk kienx hemm smiegh xieraq jew le, tigi determinat b'referenza ghall-process partikolari fil-konfront tar-rikorrenti u ma jistghux isiru generalizzazzjonijiet spekolattivi.*

p. *Illi dejjem minghajr pregudizzju ghas-suespost, assolutament mhux minnu li ir-rikorrenti sofriet xi ksur tad-dritt taghha ghal smiegh xieraq minhabba xi nuqqas ta' parita' tal-armi jew ghax giet sfurzata tinkrimina ruhha, kif tallega fir-rikors promotur.*

q. *Illi r-rikorrenti nghatat l-opportunita' kollha li tressaq il-provi, dokumenti u sottomissjonijiet li dehrilha necessarji qabel ma l-Korp esponent wasal ghad-decizjoni tieghu u ghalhekk kellha opportunita' shiha ghal smiegh xieraq. Ir-rikorrenti kienet involuta f'kull stadju tal-process u giet*

provduta bl-informazzjoni shiha biex tkun tista' tiddefendi ruhha b'mod effettiv, inkluz bl-involviment tal-istess rikorrenti waqt iz-zjara u billi giet fornuta b'dettall estensiv dwar il-vjolazzjonijiet potenzjali qabel ma giet mitluba tressaq ir-rappresentazzjonijiet taghha.

Inoltre l-process regolatorju jikkoncerna dokumenti tar-rikorrenti stess – files li kienu u dejjem baqghu fil-pussess tar-rikorrenti u ghalhekk kellha access shih ghall-provi kollha li seta' kellha bzonn. Il-fatt biss li bil-ligi l-Korp esponent ghandu s-setgha li jezamina l-files tal-Persuna Suggetta sabiex jara jekk dik il-Persuna Suggetta hix qed taqdi l-obbligi taghha, ma jfissirx li b'daqshekk ikun sehh xi ksur tad-dritt ghal smiegh xieraq.

r. *Illi minghajr pregudizzju fir-rigward tal-allegazzjoni illi r-rikorrenti giet sforzata tinkrimina ruhha, jigi eccepit qabel xejn illi dak dritt li japplika biss fil-kamp kriminali u ghalhekk m'ghandux rilevanza ghal dawn il-proceduri. Fi kwalunkwe kaz u minghajr pregudizzju, l-allegazzjoni hija kompletament infondata.*

s. *Illi minghajr pregudizzju l-Korp jezercita l-irwol supervizorju tieghu, li huwa essenzjali ghall-funzjoni tieghu ta' monitoragg tas-settur finanzjarju fil-pajjiz fil-glieda kontra l-hasil tal-flus u l-iffinanzjar tat-terrorizmu. Jekk il-Korp jitlob li jara dokumentazzjoni li suppost il-Persuna Suggetta hija obbligata bil-ligi li zzomm, u l-Persuna Suggetta tonqos li tforni dik id-dokumentazzjoni jew informazzjoni, il-Korp ma jistax jassumi li dik id-dokumentazzjoni tezisti jekk ma jkunx raha, u stante n-natura regolatorja tal-ksur huwa evidenti li jekk il-Persuna Suggetta ma tissupplixxix dokument jirrizulta li tkun naqset li tonora l-obbligu legali taghha li jkollha dak id-dokument. Ma tistax il-Persuna Suggetta tippretendi li ma tfornix evidenza tal-fatt li hija qed issegwi l-obbligi imposti fuqha mil-ligi, u tippretendi fl-istess hin li tigi ezentata mis-sanzjoni jew li jigi prezunt li hija kienet konformi mal-ligi minghajr ebda evidenza li verament qdiet l-obbligi taghha. Jekk il-Persuna Suggetta tkun imxiet mal-obbligi imposti fuqha bil-ligi, tali obbligu*

jimponi wkoll li jkollha evidenza f'idejha ta' dak l-istat ta' fatt, u l-fatt li ma tipproduci ebda evidenza jfisser li l-Korp ma jistax jiddetermina li l-Persuna Suggetta qdiet l-obbligi taghha. Ghalhekk ir-rikorrenti ma ghandhiex ragun tghid li batiet xi nuqqas ta' parita' ta' armi u lanqas li giet imgieghela b'xi mod tinkrimina ruhha (dan apparti li mkien ma wera x'kien ir-reat li suppost inkriminat ruhha bih).

*Hawnhekk ta' min jirrileva wkoll illi lanqas fi proceduri li huma strettament penali (haga li l-proceduri quddiem il-Korp **ma humiex**) ma jitqies li certu obbligi regolatorji jwasslu ghal xi ksur bhal dak li tilmenta minnu r-rikorrenti, ahseb u ara fil-kaz odjern li huwa wiehed **purament amministrattiv**. Fil-fatt anke fi proceduri penali bhal per ezempju dawk li jittrattaw ksur tal-obbligi tal-principal (employer) fil-qasam tal-health and safety il-Qorti hija marbuta li ssib lill-imputat hati jekk per ezempju ma jkunx ghamel risk assessment jew jekk dan ir-risk assessment ma jkunx adegwat, u b'daqshekk ma jkunx hemm ksur tad-dritt ghas-smiegh xieraq u lanqas ma jfisser li l-Ligi tkun gabet lill-imputat f'pozizzjoni li jinkrimina ruhu. Kif inghad mill-Qorti Kostituzzjonali fil-kawza fl-ismijiet The Republic of Malta vs Gregory Robert Eyre and Susan Jayne Molyneaux deciza fl-1 ta' April 2005, "there may be circumstances in which it is only fair that the onus of proving certain facts, especially facts which lie within the particular knowledge of the accused, should rest on the accused himself". Zgur ghalhekk li jekk lanqas hemm ksur ta' drittijiet fundamentali fejn il-Ligi stess tiddefinixxi l-ksur tal-obbligu bhala reat kriminali (bhal fil-kaz tal-health and safety), aktar u aktar ma jistax jinghad li fil-kaz odjern l-obbligu regolatorju fil-qasam tad-dritt amministrattiv tar-rikorrenti b'xi mod jilledi xi dritt.*

t. *Illi minghajr pregudizzju ghal dak kollu suespost ir-rikorrenti kellha zmien bizzejjed biex taghmel is-sottomissjonijiet u tressaq il-provi taghha. Id-durata tal-process supervizorju ma jistax jigi mqabbel mal-perjodu li l-Persuna Suggetta tinghata biex taghmel is-sottomissjonijiet taghha jew biex tintavola l-appell taghha mid-decizjoni tal-Korp;*

addirittura dan tal-ahhar jirrizulta ex lege. Wara kollox il-Persuna Suggetta tkun familjari mal-files taghha stess u ghalhekk qieghda f'pozizzjoni ta' vantagg meta mqabbla mal-Korp innifsu li jrid il-hin biex jevalwa files li ma jkunux tieghu u li ma jkun ra qatt qabel.

u. *Illi minghajr pregudizzju mhuwiex minnu li d-dritt ta' appell taht l-Artikolu 13A tal-Kap 373 iwassal ghal xi inverzjoni tal-oneru tal-prova. Fl-istadju tal-appell, il-Korp esponent ikun diga ressaq il-kaz tieghu fis-shih, kif kontenut fid-decizjoni appellata stess u ghalhekk, jekk f'dak l-istadju l-Persuna Suggetta li tkun qieghda tappella mis-sanzjoni jidhrilha li ghandha provi xi tressaq, hija tkun qieghda twiegeb ghall-posizzjoni mehuda mill-Korp ibbazata fuq il-provi kollha migbura minnu u li jikkostitwixxu l-kontenut tal-file intern li jwassal ghad-decizjoni tal-Korp li jigi prezentat quddiem il-Qorti tal-Appell u li huwa disponibbli ghall-istess Persuna Suggetta.*

v. *Illi minghajr pregudizzju lanqas ma huwa rilevanti t-terminu ghad-decizjoni tal-Qorti kif stabbilit mil-Ligi. Il-fatt illi l-Ligi tipprovdi ghall-process spedit bl-ebda mod ma jfisser illi d-dritt ghal smiegh xieraq jigi mittiefes. L-argument tar-rikorrenti huwa wiehed spekolattiv u minghajr bazi; ir-rikorrenti qieghda taghmel assunzjonijiet fiergha dwar dak li jista' jaffettwa l-hsieb tal-gudikant. Addirittura a tenur tal-Artikolu 13A(5) tal-Kap 373, dak it-terminu jista' jigi estiz bil-qbil taz-zewg partijiet* ***jew*** *mill-Qorti minn jedda ghal ragunijiet eccezzjonali. L-element ta' diskrezzjoni tal-gudikant jibqa' dejjem essenzjali propju sabiex ikopri dawk is-sitwazzjonijiet li l-Ligi mhux necessarjament tkun prevediet, u dan sabiex jigi accertat illi ssir gustizzja f'kull cirkostanza.*

w. *Illi kif gia eccepit l-Artikolu 39(6)(a) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6(3) tal-Konvenzjoni Ewropea u ma jsibu ebda applikabbilita' fil-kuntest odjern ta' proceduri amministrattivi billi huma garanziji applikabbli biss fil-qasam penali.*

x. *Illi fi kwalsijasi kaz u minghajr pregudizzju, jigi eccepit illi r-rikorrenti erronjament tirreferi ghall-process li wassal ghad-decizjoni tal-Korp bhala wieħed "investigattiv" meta dak il-process huwa fil-fatt wiehed* ***supervizorju****. Dak li ghamel il-Korp huwa compliance review li issir bhala rutina fuq il-Persuni Suggetti b'mod generali, u mhux fuq xi suspett ta' ksur tal-Ligi. Ma hemm ebda sfurzar fuq ir-rikorrenti illi taghti "kull informazzjoni mitluba f'investigazzjoni" – in primis ghaliex ma hemm ebda investigazzjoni. Fit-tieni lok ghaliex l-obbligu ta' Persuna Suggetta illi tipprovdi d-dokumenti mitluba minnha mir-Regolatur huwa obbligu legali li jifforma parti minn spettru ikbar ta' obbligi regolatorji ta' persuna suggetta. Bhala persuna suggetta ir-rikorrenti taqa` taht l-iskrutinju tar-Regolatur, li huwa l-Korp esponent – xejn gdid u xejn mistur.*

y. *Illi f'dan is-sens, meta jinbeda l-process ma jkun hemm ebda suspett kwalunkwe izda merament tinbeda* ***procedura regolatorja*** *fejn il-Korp jitlob access ghall-proceduri u dokumenti tal-Persuna Suggetta biex ikun jista' jiddetermina jekk hijiex qieghda taderixxi ruhha mal-obbligi taghha dwar il-prevenzjoni tal-hasil ta' flus u finanzjar ta' terrorizmu. F'dak il-punt inizzjali ma kien hemm xejn li l-Korp seta' jinforma lir-rikorrenti bih hlief li huwa ser jezamina l-konformita' o meno mal-obbligi regolatorji li jinkombu fuqha. Dan kif il-Korp fil-fatt ghamel sa mill-punt inizzjali meta avza lir-rikorrenti li ser issir il-compliance review.*

Sussegwentement il-Korp baghat l-hekk imsejha Potential Breaches Letter, li dettaljament tiddelinea l-fatti relattivi u tikkwota in-numru estensiv tad-disposizzjonijiet tal-Ligi li kien jidher li gew miksura. Dik l-ittra kienet wahda dettaljata immens li kienet kjarament telenka l-fatti kollha li kien jidher li wasslu ghall-ksur ta' Ligi u kienet taghmel referenza espressa ghad-disposizzjonijiet li kien jidher li gew miksura. Dan kollu kien jixhed il-fatt li l-kwistjoni kienet serja u r-rikorrenti ma tista' qatt ragionevolament tghid illi hija ma kellux hjiel tal-gravita' tal-vjolazzjonijiet u l-implikazzjonijiet relattivi.

Is-sanzjoni eventalment imposta hija entro l-parametri stabbiliti mil-Ligi u mir-regolamenti applikabbli u kwindi r-rikorrenti kellu access u gharfien shih tas-sanzjonijiet li setghu jigu imposti fuqha, minghajr ma kien hemm ebda htiega li l-Korp jaghti xi pre-avviz specifiku dwar l-ammont tas-sanzjoni potenzjali. Il-Persuna Suggetta – bhala kull persuna ohra – hija prezunta li taf il-Ligi u ma tistax tistrieh fuq nuqqas ta' gharfien tal-Ligi – ignorantia juris non excusat. Dan specjalment fejn si tratta dwar Ligi specjali li tirregola b'mod partikolari l-kategorija ta' entitajiet jew individwi li jikklassifikaw bhala Persuna Suggetta in vista tal-attivitajiet li jkunu qieghdin jesercitaw.

z. *Illi jigi ribadit illi fil-mument li l-persuna suggetta tircievi l-Potential Breaches Letter – l-isem stess jindika – ma jkun hemm ebda 'hsieb' predispost tal-Korp la illi jikkonferma dak in-nuqqas u wisq inqas tal-multa illi ser jimponi f'kaz illi n-nuqqas jigi kkonfermat. L-unika informazzjoni li l-Korp jista` jghaddi lill-persuna suggetta f'dak il-mument huma biss dettalji dwar in-nuqqasijiet li gew rilevati mill-fergha supervizorja tieghu u konsegwentement jalloka zmien adegwat, kif fil-fatt ghamel, sabiex il-persuna suggetta tressaq il-posizzjoni taghha. Huwa biss wara li jkollu s-sottomissjonijiet tal-Persuna Suggetta illi l-Korp jersaq sabiex jiddeciedi jekk in-nuqqasijiet 'potenzjali' sarux nuqqasijiet 'reali' u jimponi l-konsegwenza amministrattiva, jekk ikun il-kaz.*

aa. *Illi fi kwalsiasi kaz u minghajr pregudizzju, il-Korp "ma jipproponi li jimponi" ebda sanzjoni fl-ebda mument. Il-Korp javza li jkun jidher illi seta' kien hemm ksur ta' Ligi u jaghti d-dettalji kollha relattivi ghal dak il-ksur biex il-Persuna Suggetta tkun tista' tiddefendi ruhha. Madanakollu, hija l-Ligi nnifisha li tipprovdi ghas-sanzjonijiet li ghandhom jigu imposti f'kaz ta' ksur ta' Ligi, u dan kif stabblit fir-Regolament 21. Ebda Persuna Suggetta li jigi indikat lilha xi ksur potenzjali kien hemm, ma tista' tghid li ma tafx x'sanzjonijiet jistghu jigu imposti – ignorantia juris non excusat.*

bb. Illi għalhekk ukoll assolutament ma kien hemm ebda ksur tal-Artikoli 6(3) tal-Konvenzjoni u 39(6)(a) tal-Kostituzzjoni.

cc. Illi jiġi eċċepit ukoll illi ebda dispożizzjoni tal-Kap 373, tar-Regolamenti jew tal-Implementing Procedures ma tilledi d-dritt fondamentali kif sancit fl-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea.

dd. Illi fl-ewwel lok l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea it-tnejn huma applikabbli biss fil-kamp kriminali, u għalhekk ma jsibu ebda applikazzjoni fil-każ odjern li jikkonċerna multi amministrattivi imposti mir-Regolatur, dan kif gia eċċepit hawn fuq.

ee. Illi dejjem mingħajr preġudizzju għas-suespost, fir-rigward tat-talba rikorrenti konċernanti l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni, dawn huma applikabbli biss fil-kamp kriminali, u għalhekk ma jsibu ebda applikazzjoni fil-każ odjern li jikkonċerna multa amministrattiva imposta mir-Regolatur, dan kif gia eċċepit hawn fuq.

ff. Illi fi kwalsiasi każ u mingħajr preġudizzju, t-talba rikorrenti fir-rigward tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea u l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni ma tistax tintlaqa' in kwantu hija waħda ġenerika li ma tidentifikax liema huma d-dispożizzjonijiet tal-Liġi allegatament "ġeneriċi".

gg. Illi fi kwalsiasi każ u mingħajr preġudizzju, jiġi eċċepit li d-dispożizzjonijiet tal-Liġi huma ampjament ċari, ċerti u dettaljati u ma hemm ebda lok ta' dubbju dwar l-obbligi li jinkombu fuq il-persuna suġġetta. F'dan ir-rigward, jiġi rilevat illi fil-fatt ir-rikorrenti lanqas ma indikat liema huma dawk id-dispożizzjonijiet li qiegħda tallega li jilledu d-drittijiet tagħha. Daqstant ieħor huma ċari fil-Liġi l-multi li tista' teħel il-persuna suġġetta u għalhekk, id-dispożizzjonijiet tal-Liġi u regoli u

regolamenti kollha sussidjarji, kif ukoll il-process ta' compliance review u d-decizjoni tal-Korp, bl-ebda mod ma jilledu d-drittijiet tar-rikorrenti.

hh. *Illi inoltre jigi eccepit illi l-Implementing Procedures m'humiex sempliciment linji gwida kif tallega r-rikorrenti izda jorbtu lil Persuni Suggetti ai termini tar-Regolament 17 tal-Ligi Sussidjarja 373.01 u ghalhekk l-obbligi hemm stabbiliti jinkombu fuq il-Persuni Suggetti skond il-Ligi.*

ii. *Illi jigi eccepit ukoll illi ebda parti mid-decizjoni tal-Korp, jew tal-mod kif iddecieda l-Korp, ma tilledi l-imsemmi artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 7 tal-Konvenzjoni. Il-Ligi hija cara kif inghad u l-kwistjoni dwar jekk il-Korp esponent applikax il-Ligi sew jew le, ma hijiex kwistjoni ta' natura kostituzzjonali izda tirrigwarda l-mertu tal-kaz innifsu li jinsab pendenti quddiem l-Onorabbli Qorti tal-Appell, li tista' tvarja, thassar jew tikkonferma d-decizjoni tal-Korp.*

jj. *Illi fi kwalsiasi kaz u minghajr pregudizzju ghas-suespost jigi rilevat ukoll illi huwa min-natura ta' process amministrattiv illi l-entita' munita bil-poter decizjonarju jkollha element ta' diskrezzjoni fl-ezercizzju ta' dak il-poter decizjonarju taghha. B'daqshekk ma jfissirx li sehh xi ksur ta' xi drittijiet fundamentali tal-Persuna Suggetta. Inoltre, u fi kwalsijasi kaz, il-Korp ezercita d-diskrezzjoni tieghu b'mod gust u ragjonevoli pero' din mhix kwistjoni ta' drittijiet fundamentali izda propju l-mertu tal-appell li ghadu pendenti quddiem il-Qorti tal-Appell. U kwindi in kwantu r-rikors huwa premess fuq il-mod kif il-Korp jezercita jew ezercita d-diskrezzjoni tieghu jew fuq il-mod kif jinterpreta jew interpreta l-ligi u r-regolamenti, it-talbiet ma jistghux jigu milqugha billi m'humiex talbiet ta' natura Kostituzzjonali jew Konvenzjonali izda huwa biss mertu tal-appell taht il-Ligi ordinarja. Dan huma semplicement tentattiv li jigi kkreat appell tat-tielet istanza, haga li certament il-ligi ma tittollerax u ma ghandux ikun li l-process Kostituzzjonali jigi abbuzat b'dan il-mod.*

kk. Illi ghalhekk, id-disposizzjonijiet tal-Ligi u regoli u regolamenti kollha sussidjarji, l-Implementing Procedures kif ukoll il-processi ta' compliance review u d-decizjoni tal-Korp, bl-ebda mod ma jilledu l-artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea jew drittijiet ohra fondamentali u huma lkoll validi.

ll. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost l-Artikoli 12A u/jew, 13 u/jew, 13A u/jew, 13B u/jew, 13C u/jew, 18 u/jew 19 tal-Kap 373 tal-Ligijiet ta' Malta u/jew ir-Regolament 21, kif ukoll id-disposizzjonijiet tar-Regolamenti sussidjrji u l-Implementing Procedures li abbazi taghhom il-Korp sab il-ksur tal-obbligi tar-rikorrenti, bl-ebda mod ma jilledu d-drittijiet fondamentali tas-socjeta' rikorrenti u l-Korp esponent fi kwalsijasi kaz mexa skond il-Ligi, inkluz fil-process li wassal ghad-decizjoni tieghu, u ma wettaq ebda ksur tad-drittijiet fundamentali tas-socjeta' rikorrenti u ghalhekk l-allegazzjonijiet tas-socjeta' rikorrenti huma ghal kollox infondati fil-fatt u fid-dritt.

mm. Illi ghalhekk ukoll l-esponent ma jista' jigi dikjarat responsabbli ta' l-ebda danni fil-konfront tar-rikorrenti.

nn. Illi assolutament minghajr pregudizzju ghas-suespost, f'kaz li din il-Qorti jidhrilha li xi wahda jew aktar mit-talbiet tar-rikorrenti jimmeritaw li jigu milqugha (u dan qed jinghad purament ghall-grazzja tal-argument, billi l-Korp esponenti jidhirlu li dawk it-talbiet ghandhom effettivament jigu michuda fl-interezza taghhom) allura f'dak il-kaz dikjarazzjoni ta' ksur ta' drittijiet fundamentali ghandha tkun sufficjenti u m'ghandux ikun il-kaz li l-Qorti tiffissa ebda kumpens jew danni.

oo. Illi minghajr pregudizzju, jinghad ukoll illi ebda talba ghal hlas ta' danni m'ghandha tintlaqa' ghaliex ma saret ebda referenza fir-rikors promotorju dwar xi danni morali sofferti mir-rikorrenti u wisq inqas saret talba ghal dikjarazzjoni ta' responsabbilta` ghal danni morali u talba ghal kwantifikazzjoni tal-istess.

pp. Illi t-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra l-istess rikorrenti.

i. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

8. Għar-raġunijiet sueposti, l-FIAU ssottomettiet illi t-talbiet kollha kontenuti fir-rikors kostituzzjonali mressaq mis-soċjeta' rikorrenti għandhom jiġu miċħuda fl-intier tagħhom, bl-ispejjeż kontra l-istess rikorrenti.

Il-Qorti

9. Reġgħet rat ir-rikors Kostituzzjonali tas-soċjeta' rikorrenti Phoenix Payments Limited datata 27 ta' Jannar 2022, u d-dokumenti annessi miegħu, cioe: (a) deċiżjoni tal-FIAU datata 1 t'Ottubru 2021 (**Dok A** a fol 21 *et seq* tal-proċess); (b) *compliance review* tal-FIAU datata 9 t'April 2021 (**Dok B** a fol 88 *et seq* tal-proċess); (c) appell mid-Deċiżjoni quddiem il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) (**Dok RA1** a fol 125 *et seq* tal-proċess);

10. Reġgħet rat ir-risposta tal-Avukat tal-Istat, datata 22 ta' Frar 2022;

11. Reġgħet rat ir-risposta tal-FIAU, datata 3 ta' Marzu 2022;

12. Rat id-dokumenti esebiti mis-soċjeta' rikorrenti waqt is-seduta tat-13 ta' Mejju 2022, u cioe: (a) l-affidavit ta' Marco Lavanna (a fol 299 *et seq* tal-proċess); (b) *Business Risk Assessment Guidelines* maħruġa mill-FIAU datati 9 t'April 2021 (**Dok BRAG** a fol 302 *et seq* tal-proċess); (c) *Enforcement Factsheet* maħruġ mill-FIAU datat 4 ta' Mejju 2021 (**Dok EF** a fol 311 *et seq* tal-proċess) u (d) kopja ta' mistoqsija Pralamentari numru 17786 datata 11 ta' Diċembru 2020 (**Dok PQ** a fol 350 tal-proċess);

13. Semgħet ix-xhieda mogħtija *viva-voce* waqt is-seduta tat-13 ta' Mejju 2022 minn **Janice Attard**[29], prodotta mis-soċjeta' rikorrenti, u rat id-dokumenti

[29] It-traskrizzjoni tax-xhieda tagħha tinsab a fol 351 *et seq* tal-proċess

minnha esebiti, cioe (a) l-*Implementing Procedures* tal-FIAU (**Dok JA1** a fol 355 *et seq* tal-proċess); (b) minuti tal-*meetings* qudiem il-Compliance Monitoring Committee (**Dok JA2** a fol 630 *et seq* tal-proċess); u (c) *Anti-Money Laundering / Counter-Financing of Terrorism Sanctions Policy* (a fol 667 *et seq* tal-proċess);

14. Semgħet ix-xhieda mogħtija *viva-voce* waqt is-seduta tat-13 ta' Mejju 2022 minn **Kenneth Farrugia**[30], Direttur tal-FIAU, prodott mis-soċjeta' rikorrenti;

15. Semgħet ix-xhieda mogħtija *viva-voce* waqt is-seduta tat-23 ta' Ġunju 2022 minn **Dr Elena Tabone**[31], kap tal-*Enforcement Section* fl-FIAU, prodotta mis-soċjeta' rikorrenti;

16. Rat id-dokument esebit mill-FIAU permezz ta' nota datata 24 ta' Ġunju 2022, u cioe *Compliance Monitoring Committee: Governing Principles and Framework* (**Dok A** a fol 730 *et seq* tal-proċess);

17. Semgħet ix-xhieda in kontro-eżami mogħtija *viva-voce* waqt is-seduta tat-22 ta' Novembru 2022 minn **Dr Elena Tabone**[32];

18. Rat id-dokumenti esebiti mill-FIAU permezz ta' nota datata 22 ta' Novembru 2022, u cioe: (a) *Notification Letter* mibgħuta lis-soċjeta' rikorrenti datata 14 ta' Settembru 2020 (**Dok A** a fol 760 *et seq* tal-proċess); (b) pubblikazzjoni skond l-Artikolu 13C tal-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta kif aġġornata wara li s-soċjeta' rikorrenti intavolat l-appell amministrattiv (**Dok B** a fol 764 *et seq* tal-proċess); (c) rappresentazzjoni mressqa mis-soċjeta' rikorrenti li jidher li hemm referenza għalihom fil-paragrafu 6 tal-affidavit ta' Marco Lavanna fejn jgħid illi qiegħed jannetti tali rappresentazzjonijiet bħala Dok ML1, b'dana illi ma jidhirx illi dawk ir-rappresentazzjonijiet fil-fatt ġew annessi (**Dok C** a fol 769 *et seq* tal-proċess); (d) kopja tal-verbal tas-seduta tad-19 t'Ottubru 2022 fil-proċeduri tal-appell amministrattiv (**Dok D** a fol 789 tal-proċess);

[30] It-traskrizzjoni tax-xhieda tiegħu tinsab a fol 702 *et seq* tal-proċess
[31] It-traskrizzjoni tax-xhieda tagħha tinsab a fol 714 *et seq* tal-proċess
[32] It-traskrizzjoni tax-xhieda tagħha tinsab a fol 743 *et seq* tal-proċess

19. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tas-soċjeta' rikorrenti, datata 16 ta' Jannar 2023 a fol 791 *et seq* tal-proċess;

20. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-intimat FIAU, datata 28 ta' Frar 2023, a fol 834 *et seq* tal-proċess;

21. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-Avukat tal-Istat, datata 15 ta' Marzu 2023, a fol 873 *et seq* tal-proċess;

22. Rat illi l-kawża ġiet differita għas-seduta tal-lum għas-sentenza;

23. Tagħmel is-segwenti konsiderazzjonijiet:

Konsiderazzjonijiet

A. <u>Eċċezzjonijiet Preliminari</u>

A.1. <u>Rimedju Ordinarju u Intempestivita'</u>

24. Fl-ewwel eċċezzjoni tiegħu, l-Avukat tal-Istat jeċċepixxi illi l-kumpanija rikorrenti ma eżawrixxietx ir-rimedji ordinarji qabel ma ntavolat din il-kawża, u dan stante illi l-multa amministrattiva mogħtika mill-FIAU qiegħda tiġi kontestata quddiem il-Qorti tal-Appell skont l-artikolu 13A tal-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta. L-istess eċċezzjoni ġiet sollevata mill-FIAU fl-ewwel żewġ paragrafi tar-risposta tiegħu. L-intimati qegħdin għalhekk jissottomettu illi din il-Qorti għandha tirrifjuta illi teserċita l-ġurisdizzjoni kostituzzjonali u konvenzjonali tagħha kif kontemplat mill-*proviso* tal-Artikolu 46(2) tal-Kostituzzjoni u tal-Artikolu 4(2) tal-Kap 319;

25. Fis-sentenza mogħtija fl-ismijiet ***Insignia Cards Limited vs Il-Korp għall-Analiżi ta' Informazzjoni Finanzjarja et***[33], il-Qorti Kostituzzjonali trattat appell minn kawża prattikament identika għal dik odjerna, fejn din il-Qorti kif diversement presjeduta applikat l-Artikolu 46(2) tal-Kostituzzjoni u l-*proviso* tal-Artikolu 4(2) tal-Kap 319, u rrifjutat li teżerċita s-setgħa li tisma' u tiddeċiedi l-ilmenti attriċi dwar ksur ta' drittijiet fundamentali. Il-Qorti Kostituzzjonali qalet:

> *20. Dak li qiegħda ssostni l-attriċi f'din il-kawża jmur lil hinn mill-parametri tal-appell pendenti quddiem il-Qorti tal-Appell (Ġurisdizzjoni Inferjuri). Hu minnu li quddiem dik il-Qorti jistgħu jsiru appelli dwar punti ta' fatt u ta' liġi. Madankollu, f'dak l-appell il-Qorti mhijiex ser tikkonsidra u tiddeċiedi dwar jekk id-dispożizzjonijiet tal-liġi ordinarja li għalihom irriferiet l-attriċi, jiksurx il-jeddijiet fundamentali protetti taħt Art 49 tal-Kostituzzjoni u Art 6 u 7 tal-Konvenzjoni. L-attriċi għandha interess li l-kwistjonijiet li jikkonċernaw id-drittijiet fundamentali jiġu determinati f'dan l-istadju. Saħansitra qiegħda wkoll timpunja l-proċedura stess tal-appell li tipprovdi għalih il-liġi. M'hemm l-ebda garanzija li l-attriċi ser toħroġ rebbieħa fl-appell pendenti.*
>
> *21. Hu fatt li parti mill-ilment tal-attriċi hu dwar il-mod kif mexxa l-investigazzjoni l-FIAU qabel id-deċiżjoni, u l-attriċi għamlet referenza għall-Art 6(3) tal-Konvenzjoni u Art 39(6)(a). Normalment wieħed irid jistħarreġ il-proċess kollu u mhux jillimita ruħu għal xi stadju partikolari. F'dan ir-rigward fadal l-appell li hemm pendenti quddiem il-Qorti tal-Appell (Ġurisdizzjoni Inferjuri). Madankollu jibqa' l-fatt li jkun x'ikun l-eżitu tal-proċess li għad irid isir quddiem il-Qorti tal-Appell (Ġurisdizzjoni Inferjuri), dak li*

[33] Rik Nru 175/2021, Qorti Kostituzzjonali, 1 ta' Diċembru 2021

ġara quddiem l-FIAU seħħ u l-attriċi tilmenta li fih innifsu dak il-proċess wassal għall-ksur ta' jeddijiet fundamentali. Inoltre, dan l-ilment hu direttament konness mal-ilment li bih l-attriċi qiegħda tikkontesta provvedimenti tal-Att kontra l-Money Laundering, fosthom li l-FIAU hu awtorita' pubblika li bil-liġi jaġixxi bħala investigatur, prosekutur u Qorti fl-istess ħin.

22. Magħmula dawn il-konsiderazzjonijiet, din il-Qorti m'għandhiex dubju li fil-każ in eżami, l-attriċi mhijiex tabbuża mill-proċess kostituzzjonali u m'hemmx bażi sabiex Qorti tiddeċiedi li ma tqisx l-ilment tal-attriċi minħabba li għandha mezzi xierqa ta' rimedju għall-ksur allegat.

26. In oltre, imbagħad, fis-sentenza mogħtija minn din il-Qorti kif diversement presjeduta fl-ismijiet ***Southern Cross SICAV plc vs Il-Korp għall-Analiżi ta' Informazzjoni Finanzjarja***[34], saret referenza kemm għas-sentenza mogħtija fl-ismijiet ***MPM Capital Investments Limited vs Avukat tal-Istat et***[35], illi jagħmlu referenza għaliha l-intimati fin-noti ta' sottomissjonijiet tagħhom, kif ukoll għal ***Insignia*** suċitata. Din il-Qorti osservat kif f'***MPM***, l-istess Qorti kienet iddeklinat li teżerċita s-setgħat tagħha, u minkejja illi d-deċiżjoni ta' din il-Qorti ġiet appellata, l-appell ġie dikjarat irritu u null u għalhekk il-Qorti Kostituzzjonali ma kellhiex il-possibilita' illi tikkonsidra l-mertu. Madanakollu, wara, illi tagħmel referenza għal ***Insignia***, din il-Qorti kif diversement presjeduta rrilevat:

Minkejja kif jista' jaħsibha l-Imħallef sedenti, u minkejja li f'Malta m'għandniex id-duttrina tal-preċedent, huwa opportun li din il-Qorti ssegwi t-tagħlim tal-Onorabbli Qorti Kostituzzjonali, sabiex ikun hemm konsistenza fis-

[34] Rik Kostituzzjonali Nru 121/2022, Qorti Ċivili (Prim'Awla) Sede Kostituzzjonali, Onor Imħ G Mercieca, 9 ta' Marzu 2023 (in ġudikat)
[35] Rik Kostituzzjonali Nru 212/2020, Qorti Ċivili (Prim'Awla) Sede Kostituzzjonali, Onor Imħ G Mercieca, 15 ta' Novembru 2021 (in ġudikat)

sentenzi li jingħataw f'ġieħ iċ-ċertezza tad-dritt, u wkoll għaliex huwa prinċipju ġeneralment aċċettat li l-Qrati tal-Prim'Istanza m'għandhomx jiddistakkaw ruħhom leġġerment mill-qagħda li tieħu l-Qorti suprema.

27. Din il-Qorti hija tal-istess fehma, u tqis illi l-insenjament tal-Qorti Kostituzzjonali għandu jiġi applikat saħansitra anke għall-każ odjern. Għaldaqstant, għall-istess raġunijiet esposti mill-Qorti Kostituzzjonali f'***Insigna***, din il-Qorti sejra **<u>tiċħad</u>** l-ewwel eċċezzjoni preliminari sollevata mill-Avukat tal-Istat u mill-FIAU.

A.2. <u>Il-Korp mhuwiex il-Leġittimu Kontradittur</u>

28. Fit-tieni paragrafu tar-risposta tiegħu, l-FIAU jeċċepixxi illi in kwantu għal-lanjanzi mmirati lejn il-Liġi nnifisha, huwa mhux il-leġittimu kontradittur peress illi huwa jaqdi l-funzjonijiet tiegħu fil-parametri stabbiliti u determinati mil-Liġi b'mod imparzjali u indipendenti minn entitajiet oħra, b'dana illi ma jistax jinstab li jikser ebda drittijiet fondamentali tar-rikorrenti stante illi l-kwistjoni dwar jekk il-liġi twassalx għall-ksur ta' dritt fondamentali jew le tista' tiġi mwieġba biss mill-Avukat tal-Istat;

29. Din il-Qorti tinnota illi fil-kawża odjerna mhix il-liġi viġenti biss illi qiegħda tiġi kontestata bħala leżiva għad-drittijiet fondamentali tas-soċjeta' rikorrenti, iżda saħansitra anke:

a. *"l-mod kif tmexxiet l-investigazzjoni u l-proċess investigattiv li wassal biex il-Korp ħareġ id-Deċiżjoni"*; u

b. *"l-Implementing Procedures – Part 1 u Part 2 (Remote Gaming) maħruġa mill-Korp ('l-Implementing Procedures') abbażi tal-liema l-Korp sab ksur li wassal għad-Deċiżjoni [...] Dan għaliex, il-Korp abbuża mid-diskrezzjoni mogħtija lilu mil-liġi, aġixxa abitrarjament u*

b'abbuż tal-poteri tiegħu u sab li Phenix kienet ħatja ta' akkużi ta' natura kriminali li ma jirriżultawx mil-liġi"[36]

30. Fin-nota ta' sottomissjonijiet tiegħu, l-FIAU jissottometti, *"L-esponenti jattira l-attenzjoni illi din l-eċċezzjoni tiegħu hija waħda kwalifikata billi tirreferi **biss** għal dawk it-talbiet li jirrigwardaw il-konfromita' o meno tal-Liġi mal-Kostituzzjoni u/jew il-Konvenzjoni."*[37];

31. Jidher għalhekk illi l-FIAU stess qed jirrikonoxxi illi hemm talbiet illi fihom huwa leġittimu kontradittur, *qua* l-Korp illi mexxa l-proċess hekk imsejjaħ "investigattiv", u ħa d-deċiżjoni aħħarija illi permezz tagħha ġiet imposta l-multa amministrattiva;

32. Referenza ssir għal dak illi ġie ritenut fis-sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversement presjeduta fl-ismijiet ***Southern Cross SICAV plc*** suċitata, fejn intqal:

> *Il-Qorti taqbel li l-Korp ma jweġibx għal allegazzjonijiet ta' liġijiet li jiksru d-drittijiet fundamentali tal-Bniedem. B'danakollu, din mhix l-unika talba tar-rikorrenti, li qiegħda tilmenta wkoll dwar il-mod kif il-Korp mexxa l-investigazzjonijiet tiegħu u l-mod kif iddeċieda. Għalhekk din l-eċċezzjoni sejra tiġi mwarrba safejn it-talbiet ma jikkonċernawx xi liġi jew xi regolament.*

33. Din il-Qorti taqbel pienament ma' din il-konklużjoni, u sejra tadotta l-istess għall-każ odjern, b'dana illi **<u>tilqa'</u>** l-eċċezzjoni sollevata mill-FIAU fit-tielet paragrafu tar-risposta tiegħu **<u>limitatament</u>** fir-rigward tat-talbiet illi ma jikkonċernawx il-liġijiet u/jew regolamenti in vigore.

A.3. <u>L-Ilmenti Rikorrenti ma jirrigwardawx akkużi jew proċeduri kriminali</u>

[36] Vide para 4(b) tar-Rikors Kostituzzjonali, a fol 2-3 tal-proċess
[37] Vide para 47 tan-nota ta' sottomissojnijiet tal-FIAU, a fol 844 tal-proċess

34. Fit-tieni paragrafu tar-risposta tiegħu, l-Avukat tal-Istat jeċċepixxi illi l-ilmenti tal-kumpanija rikorrenti ma jistgħux jiġu meqjusa fil-parametri tal-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta, peress illi l-ilmenti tagħha ma jmissux ma' xi akkużi jew proċeduri kriminali. L-istess eċċezzjoni ġiet sollevata mill-FIAU, illi fil-paragrafi sebgħa sa għaxra tar-risposta tagħha ssostni illi l-Artikoli 39(1), 39(6)(a) u 39(8) tal-Kostituzzjoni, kif ukoll l-Artikoli 6(3) u 7 tal-Konvenzjoni Ewropea ma jsibu l-ebda applikazzjoni fil-każ odjern (illi jirriwgarda kwestjoni amministrattiva) in kwantu tali artikoli jipprovdu esklussivament għall-garanziji fil-kamp kriminali;

35. Huwa minnu illi, hekk kif isostni l-FIAU, hemm distinzjoni bejn ir-reat ta' ħasil ta' flus fit-termini tal-Artikolu 3 tal-Kap 373 u pieni amministattivi għal nuqqas ta' konformita ma' kull ħtieġa legali, ordni jew direttiva leġittima maħruġa mill-FIAU fit-termini tar-Regolament 21 tal-LS 373.01. Infatti, filwaqt illi fil-każ tar-reat ta' ħasil ta' flus il-proċeduri jitmexxew quddiem il-Qrati penali, pieni amministrattivi jiġu imposti mill-FIAU. Il-każ odjern si tratta dwar piena amministrattiva fit-termini tar-Regolament 21 tal-LS 373. 01;

36. L-FIAU jargumenta fin-nota ta' sottomissjonijiet tiegħu illi dawn il-pieni ma ġewx klassifikati bħala ta' natura "*amministrattiva*" fil-liġi domestika biss, iżda huma trasposizzjoni diretta tal-Artikolu 59 tad-Direttiva 2015/849/EU, b'dana illi għalhekk ma jistgħux jitqiesu *en par* mal-pieni ta' natura penali kontemplati fl-Artikolu 3 tal-Kap 373;

37. Recital 59 tad-Direttiva 2015/849/EU[38] jispjega illi:

> *The importance of combating money laundering and terrorist financing should result in Member States* ***laying down effective, proportionate and dissuasive***

[38] DIRECTIVE (EU) 2015/849 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, amending Regulation (EU) No 648/2012 of the European Parliament and of the Council, and repealing Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directive 2006/70/EC

administrative sanctions and measures in national law for failure to respect the national provisions transposing this Directive*. Member States currently have a diverse range of administrative sanctions and measures for breaches of the key preventative provisions in place. That diversity could be detrimental to the efforts made in combating money laundering and terrorist financing and the Union's response is at risk of being fragmented.* ***This Directive should therefore provide for a range of administrative sanctions and measures by Member States at least for serious, repeated or systematic breaches of the requirements relating to customer due diligence measures, record-keeping, reporting of suspicious transactions and internal controls of obliged entities****. The range of sanctions and measures should be sufficiently broad to allow Member States and competent authorities to take account of the differences between obliged entities, in particular between credit institutions and financial institutions and other obliged entities, as regards their size, characteristics and the nature of the business. In transposing this Directive, Member States should ensure that the imposition of administrative sanctions and measures in accordance with this Directive, and of criminal sanctions in accordance with national law, does not breach the principle of ne bis in idem.*[39]

38. Huwa evidenti għalhekk illi dawn l-hekk imsejħa *"pieni amministrattivi"* jiġu imposti biex iservu bħala penali għal min jikser l-obbligi tiegħu illi jkun konformi ma' kull ħtieġa legali, ordni jew direttiva leġittima maħruġa mill-FIAU, jew xi dispożizzjoni tar-Regolamenti jew xi proċeduri jew linji gwidi

[39] Emfasi miżjuda minn din il-Qorti

maħruġa skont ir-Regolamenti, kif ukoll ta' deterrent billi għandhom l-iskop illi jipprevjenu ksur ta' Regolamenti fil-futur;

39. Il-kirterja ta' dak illi għandu jitqies bħala *"akkuża kriminali"* għall-iskopijiet tal-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni ġew delineati fis-sentenza mogħtija fl-ismijiet ***Engel and Others v. The Netherlands***[40],

> *In this connection, it is first necessary to know* ***whether the provision(s) defining the offence charged belong, according to the legal system of the respondent State, to criminal law, disciplinary law or both concurrently****. This however provides no more than a starting point. The indications so afforded have only a formal and relative value and must be examined in the light of the common denominator of the respective legislation of the various Contracting States.*
>
> *The* ***very nature of the offence*** *is a factor of greater import. When a serviceman finds himself accused of an act or omission allegedly contravening a legal rule governing the operation of the armed forces, the State may in principle employ against him disciplinary law rather than criminal law. In this respect, the Court expresses its agreement with the Government.*
>
> *However, supervision by the Court does not stop there. Such supervision would generally prove to be illusory if it did not also take into consideration* ***the degree of severity of the penalty that the person concerned risks incurring****. In a society subscribing to the rule of law, there belong to the "criminal" sphere*

[40] Appl Nru 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72 u 5370/72, Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, 8 ta' Ġunju 1976

deprivations of liberty liable to be imposed as a punishment, except those which by their nature, duration or manner of execution cannot be appreciably detrimental. The seriousness of what is at stake, the traditions of the Contracting States and the importance attached by the Convention to respect for the physical liberty of the person all require that this should be so (see, mutatis mutandis, the De Wilde, Ooms and Versyp judgment of 18 June 1971, Series A no. 12, p. 36, last sub-paragraph, and p. 42 in fine).

83. It is on the basis of these criteria that the Court will ascertain whether some or all of the applicants were the subject of a "criminal charge" within the meaning of Article 6 para. 1 (art. 6-1).

40. Tlieta, għalhekk, huma l-kriterji illi jiddeterminaw dak illi jitqies bħala 'akkuża kriminali' fit-termini tal-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni: (i) il-klassifikazzjoni taħt il-liġi domestika; (ii) in-natura tal-offiża; u (iii) in-natura u l-gravita' tal-piena;

41. Dwar dawn it-tliet kriterji, jgħidu **Harris, O'Boyle u Warbrick** fil-ktieb tagħhom ***Law of the European Convention on Human Rights***[41]:

The first is crucial in that if the applicable national law classifies the offence as criminal, it is automatically such for the purposes of Article 6 too. This is because the legal and social consequences of having a criminal conviction make it imperative that the accused has a fair trial. In cases in which the offence is not classified as criminal in national law, the other two criteria listed above – the nature of the offence and the possible punishment –

[41] Harris, O'Boyle u Warbrick, *Law of the European Convention on Human Rights* (OUP, 2nd Edn, 2009) p 205, 206 u 208

come into play. These two criteria are 'alternative and not necessarily cumulative'; but a cumulative approach may be adopted where neither criteria by itself is conclusive. [***Ezeh and Conners v UK*** 2003-X; 39 EHRR 1 para 86 GC] *In practice, there have been a number of cases of offences characterised as disciplinary or regulatory or that are otherwise analogous to criminal offences without being classified as such in national law in which this 'one-way' autonomous meaning of 'criminal' in Article 6 has been important.* [...]

As to the 'nature' of the offence, the purpose of the offence must be deterrent and punitive, not compensatory, these being 'the customary distinguishing feature of a criminal penalty'. The offence should also extend to the population at large, although it may be limited to such general categories of persons as taxpayers and road users. The minor nature of an offence does not detract from its inherently criminal character.

[...]

As to the third criterion, the Court looks to the nature and severity of the possible, not the actual, punishment. [...]

42. Fil-każ odjern, l-allegati nuqqasijiet illi a bażi tagħhom ġiet imposta l-multa amministrattiva fuq is-soċjeta' rikorrenti, m'humiex espressament reati, cioe m'humiex speċifikament klassifikati bħala formanti parti mil-liġi penali ta' Malta, b'dana illi għalhekk l-ewwel kriterju t'***Engel*** ifalli;

43. Madanakollu, iżda, hekk kif ġia ġie senjalat aktar 'il fuq, in-natura tal-offiża illi a bażi tal-allegazzjoni tagħha ġiet imposta l-multa amministrattiva, ma

tistax titqies bħala waħda kompensatorja, iżda bħala waħda illi sservi ta' deterrent;

44. Fis-sentenza mogħtija fl-ismijiet ***Rosette Thake noe et vs Kummissjoni Elettorali et***[42], il-Qorti Kostituzzjonali kellha quddiemha każ fejn il-Kummissjoni Elettorali imponiet multa amministrattiva fuq partit politiku, fi proċeduri illi r-rikorrenti sostnew illi kienu jilledu d-dritt tagħhom għal smigħ xieraq. L-inapplikabilita' tal-Artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni u tal-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ġiet ukoll sollevata mill-Kummissjoni Elettorali, a bażi tal-fatt illi multa amministrattiva m'għandhiex natura penali. Il-Qorti Kostituzzjonali rriteniet:

> *[L]-massimu tal-multa amministrattiva li tista' timponi l-Kummissjoni huwa wieħed inġenti u huwa intiż sabiex iservi ta' piena għal min jikser l-obbligi tiegħu taħt l-Att u huwa wkoll ta' deterrent billi għandu l-għan li jipprevjeni aġir vjolattiv tal-Att. Għalhekk il-multa fil-livell massimu tagħha kontemplata fil-liġi ma tistax titqies bħala riżarċiment tad-danni jew bħala multa purament amministrattiva. Fir-rigward din il-Qorti tagħmel referenza għall-każistika, lokali u ewropea, citata in extenso mill-ewwel Qorti, u tosserva li fid-determinazzjoni tal-punt jekk multa amministrattiva għandhiex in-natura ta' piena, ma jiddependix min-nomenklatura li tingħata fil-liġi domestika, iżda tiddependi wkoll minn natura u mis-severita' tal-multa.*
>
> *63. Kif osservat din il-Qorti fil-każ* **Angelo Zahra vs Prim Ministru***, ċitata fis-sentenza appellata, "hemm każijiet fejn il-multa amministrattiva tant tkun severa li tikkwalifika bħala penali għax tenut kont tas-severita' tagħha titqies derivanti minn akkuża kriminali għall-finijiet*

[42] Rik Nru 25/2017, Qorti Kostituzzjonali, 8 t'Ottubru 2018

tal-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni u tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni." Ukoll kif osservat mill-Qorti Ewropea fil-każ ***Ezeh and Connors v. The United Kindom*** *ċitata b'approvazzjoni minn din il-Qorti fil-każ* ***Federation of Estate Agents****:*

" the very nature of the offence is a factor of greater import ... However, supervision by the Court ... Would generally prove to be illusory if it did not also take into consideration the degree of severity of the penalty that the person concerned risks incurring ... ".

64. Fil-każ odjern il-multa m'hijiex intiża li tirrappreżenta kumpens pekunjarju għal dannu soffert, iżda hija essenzjalment piena li tikkostitwixxi deterrent, imposta bi skop punitiv u li sservi ta' deterrent. Għaldaqstant ladarba l-multa amministrattiva għandha n-natura penali titqies li tirriżulta minn akkuża kriminali, b'mod li allura jiskatta d-dritt kontemplat fl-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni li "Kull meta xi ħadd ikun akkużat b'reat kriminali huwa għandu ... jiġi mogħti smigħ xieraq għeluq żmien raġjonevoli minn qorti indipendenti u imparzjali imwaqqfa b'liġi." [...]

45. Din il-Qorti hija tal-fehma illi l-istess insenjament japplika *in toto* għall-każ odjern, anke jekk dwar mertu divers, stante illi l-multa amministrattiva f'***Thake*** għandha l-istess għan u skop bħall-multa amministrattiva mertu tal-każ odjern. Infatti, hekk kif tajjeb tosserva s-soċjeta' rikorrenti fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha, is-*Sanctions Policy* tal-FIAU stess tisabbilixxi illi:

Administrative penalties are ***an important punitive measure*** *and may be imposed by the CMC for breaches of lawful requirements, orders, directives envisaged*

> *under the PMLA or PMLFTR, or for non-compliance with AML/CFT obligations under the PMLFTR or other binding procedures issued by the FIAU including the Implementing Procedures Part I and II.*[43]

Imbagħad, aktar 'il quddiem fl-istess dokument:

> *The need to take punitive action is based on the understanding that misconduct should give rise to punishment and that subject persons should not be allowed to make financial gain from breaches of AML/CFT obligations. Moreover, measures should serve to dissuade the subject person from carrying out further breaches in the future, but also to dissuade all other subject persons from not adhering to their AML/CFT obligations and send a clear message that non-compliance will have serious repercussions. To this end, the CMC considers administrative penalties to contribute to dissuasiveness.*[44]

Konsegwentement, għalhekk, huwa sodisfatt l-ewwel parti tat-tieni kriterju t'***Engel***;

46. Dwar it-tieni parti tat-tieni kriterju, u cioe illi *"The offence should also extend to the population at large, although it may be limited to such general categories of persons as taxpayers and road users"*, l-FIAU jissottometti illi l-każ odjern si tratta dwar obbligi regolatorji illi jinkombu esklussivament fuq il-Persuni Suġġetti kif definiti mir-Regolamenti, u ma jorbtux lill-pubbliku b'mod in ġenerali, b'dana illi għalhekk it-tieni kriterju lanqas huwa sodisfatt;

---

[43] Vide para 1.1 f'paġna 5 tas-*Sanctions Policy*, a fol 671 tal-proċess (emfasi tal-Qorti)
[44] Vide para 2.1 f'paġna 9 tas-*Sanctions Policy,* a fol 675 tal-proċess

47. Din il-Qorti, iżda, ma taqbilx ma' dan l-argument. Il-Qorti hija tal-fehma illi Persuni Soġġetti, għall-fini tal-LS 373.01, jikklassifikaw bħala 'general category of persons', u mhux bħala *"a given group with a particular status"* (***Bendenoun v. France***[45]). Fis-sentenza mogħtija fl-ismijiet ***Öztürk v. Germany***, il-Qorti ta' Strasburgu qalet illi f'każ ta' sewqan negliġenti illi fit-termini tal-liġi Ġermaniza m'huwiex klassifikat bħala reat kriminali:

> *It is a rule that is directed, not towards a given group possessing a special status – in the manner, for example, of disciplinary law – but towards all citizens in their capacity as road-users; it prescribes conduct of a certain kind and makes the resultant requirement subject to a sanction that is punitive. Indeed, the sanction – and this the Government did not contest – seeks to punish as well as to deter. It matters little whether the legal provision contravened by Mr Öztürk is aimed at protecting the rights and interests of others or solely at meeting the demands of road traffic. These two ends are not mutually exclusive. Above all, the general character of the rule and the purpose of the penalty, being both deterrent and punitive, suffice to show that the offence in question was, in terms of Article 6 (art. 6) of the Convention, criminal in nature.*

48. Hekk ukoll, ir-Regolamenti tal-LS 373.01 huma, fl-opinjoni tal-Qorti, indirizzati lejn kwalunkwe persuna fil-pubbliku in ġenerali illi hija *'persuna soġġetta'*. Dan b'mod analogu għal kif, fil-każ ***Thake***, il-Qorti Kostituzzjonali kkonfermat l-applikazzjoni tal-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni minkejja illi l-provvedimenti illi dwarhom kienet ġiet intavolata l-kawża Kostituzzjonali kienu immirati lejn partiti politiċi;

[45] Appl Nru 12547/86, Qorti Ewropea għad-Drittijiet tal-Bniedem, 24 ta' Frar 1994

49. Huwa fil-kuntest ta' proċeduri dixxiplinarji interni ta' grupp illi jkollu *status* speċjali illi l-Qorti Ewropea tqis illi l-Artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni ma japplikax. **Harris, O'Boyle u Warbrick** jagħtu eżempju:

> *Disciplinary offences involving professional misconduct by members of the liberal professions are seen as an internal regulatory matter that does not fall within Article 6, even though a severe punishment – such as a heavy fine, suspension, or striking-off – may be imposed.* [***Brown v. UK*****,** No 38644/97 Hudoc (1998) DA (Solicitor) and ***Wickramsinghe v. UK*** No 31503/96 Hudoc (1997) DA (Doctor)] *These may, however, in some cases fall within Article 6 as involving the determination of 'civil rights and obligations'.* [***Albert and Le Compte v. Belgium*** A 58 (1983); 5 EHRR 533 PC] *Disciplinary offences by civil servants and the police are likewise not criminal, even though they may lead to dismissal.*[46]

50. Fid-dawl tal-premess, din il-Qorti tqis illi l-piena amministrattiva inflitta fil-każ odjern għandha natura penali, b'dana illi l-**Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropea japplikaw għall-każ odjern.**

B. <u>Allegata leżjoni tal-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta</u>

51. L-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta jistabbilixxi illi:

> *(1) Kull meta xi ħadd ikun akkużat b'reat kriminali huwa għandu, kemm-il darba l-akkuża ma tiġix irtirata, jiġi mogħti smigħ xieraq għeluq żmien raġonevoli minn qorti indipendenti u imparzjali mwaqqfa b'liġi.*

[46] Harris, O'Boyle & Warbrick, op cit, p. 207

52. Ġie ritenut fis-sentenza mogħtija fl-ismijiet ***Federation of Estate Agents v. Direttur Ġenerali (Kompetizzjoni) et***:

> *20. Meta mbagħad l-ewwel qorti, meta ġiet biex tinterpreta l-kelma "qorti", qagħdet "rigorożament ma' dak li hemm imniżżel fil-liġi" flok fittxet "tifsira awtonoma" tal-kelma, dan huwa perfettament ġustifikat bil-fatt illi fl-art. 39(1) il-Kostituzzjoni tgħid illi dwar akkużi kriminali għandu jkun hemm smigħ quddiem "qorti indipendenti u imparzjali" waqt illi, dwar deċiżjonijiet li jolqtu drittijiet ċivili, taħt l-art. 39(2) huwa biżżejjed li l-każ jinstema' minn "qorti jew awtorita' oħra ġudikanti mwaqqfa b'liġi". Huwa ovvju mill-kliem tal-art. 39(1) u (2) illi l-Kostituzzjoni ma tifhimx illi l-kelma "qorti" tinkludi wkoll "awtorita' oħra ġudikanti". Interpretazzjoni oħra tirrendi superfluwi l-kelmiet "jew awtorita' oħra ġudikanti" fl-art. 39(2) u għalhekk ma tkunx interpretazzjoni korretta. Il-kelma "qorti" għalhekk ma tistax ma tfissirx ħlief qorti fis-sens klassiku tal-kelma.*

53. Hekk ukoll, fis-sentenza ***Thake*** suriferita, il-Qorti Kostituzzjonali sostniet:

> *Il-kliem tal-liġi huwa ċar li każ ta' akkuża ta' reat kriminali għandu jinstema' minn "qorti" biss u minn ebda organu ieħor u dan mill-bidu nett tal-proċeduri. Dan joħroġ aktar ċar mid-diċitura tas-subinċiż (2) tal-istess artikolu fejn il-liġi ssemmi mhux biss "qorti" iżda kuntrarju għas-subinċiż (1) issemmi wkoll "awtorita' oħra ġudikanti". Dan ikompli jsaħħaħ it-teżi tal-attur li fil-każ odjern fejn il-multa għandha titqies bħala penali derivanti allura minn akkuża b'reat kriminali, il-liġi bażika tal-pajjiż tesiġi li sa mill-bidu nett is-smigħ tal-każ jibda milli jsir quddiem "qorti" u l-Kummissjoni mhijiex "qorti" fis-sens klassiku tal-kelma.*

54. Fis-sentenza mogħtija minn din il-Qorti kif diversement presjeduta fl-ismijiet ***Digisec Media Limited vs Direttur Ġenerali (Affarijiet tal-Konsumatur) et***[47], ġie mbagħad konfermat:

> *Artikoli 3 u 4 tal-Kapitolu 12 jipprovdu elenku ta' x'jikkostitwixxi Qorti Superjuri u Qorti Inferjuri rispettivament u jipprovdi proprju s-segwenti:*
>
> *3. Il-qrati superjuri huma:*
> *(a) Il-Qorti Ċivili;*
> *(b) Il-Qorti tal-Appell; u*
> *(ċ) Il-Qorti Kostituzzjonali.*
>
> *4. Il-qrati inferjuri huma:*
> *(a) il-Qorti tal-Maġistrati (Malta), għall-Gżira ta' Malta;*
> *(b) il-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex), għall-Gżejjer ta' Għawdex u Kemmuna.*
>
> *Għaldaqstant meta l-Kostituzzjoni fl-Artikolu 39 (1) qiegħda tirreferi għal qorti dan għandu jinftiehem biss fis-sens ta' Qorti Superjuri preseduti minn Imħallfin jew Qorti Inferjuri preseduti minn Maġistrati, u ħadd aktar. Meta l-Kostituzzjoni riedet li jiġu inklużi wkoll Tribunali, Bordijiet, Kummissjonijiet u oħrajn, il-leġislatur ħaseb għaliha meta jirreferi għalihom bħala 'awtorità oħra ġudikanti'.*

55. Huwa fatt mhux kontestat illi d-deċiżjoni fil-każ odjern ittieħdet mill-FIAU, u cioe mhux minn Qorti Superjuri jew Inferjuri fit-termini tal-Kap 12;

[47] Rik Kostituzzjonali Nru 111/2018, Qorti Ċivili (Prim'Awla) Sede Kostituzzjonali, Onor Imħ R G Mangion, 31 t'Ottubru 2019 (in ġudikat)

56. Filwaqt illi huwa minnu illi fit-termini tal-Artikolu 13A tal-Kap 373, persuna suġġetta illi fuqha tiġi imposta piena amminsitrattiva għandha dritt illi tirrikorri fil-Qorti tal-Appell (Ġurisdizzjoni Inferjuri) sabiex tappella minn dik il-piena amministrattiva kemm fuq punti ta' liġi, u kif ukoll fuq il-mertu, din il-Qorti tqis illi dan ma jinnewtralizzax u ma jissanax l-anti-kostituzzjonalita' tal-proċeduri quddiem l-FIAU. Dan stante illi l-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni jagħmilha ċara illi d-dritt kontemplat fl-istess artikolu jibda jiskatta minn *"meta xi ħadd ikun akkużat b'reat kriminali"*, u mhux wara illi tkun ġia ngħatat id-deċiżjoni minn entita' illi mhix Qorti fit-termini tal-Kap 12[48];

57. Għaldaqstant, a bażi ta' dan il-punt, **din il-Qorti hija tal-fehma illi l-Artikolu 13(2) tal-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta u r-Regolament 21 tal-LS 373.01 jilledu d-dritt fundamentali tas-soċjeta' rikorrenti għal smigħ xieraq kif protett mill-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta;**

58. Gialadarba qed jiġi dikjarat minn din il-Qorti illi l-Artikolu 13(2) tal-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta u r-Regolament 21 tal-LS 373.01 qed jilledu d-dritt fundamentali tas-soċjeta' rikorrenti għal smigħ xieraq kif protett mill-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta, **bil-konsegwenza illi tali artikoli fil-liġi ser jiġu dikjarati nulli u bla effett**, din il-Qorti sejra **tastjeni** milli tkompli tieħu konjizzjoni tat-talbiet l-oħra attriċi, stante illi ma tarax illi hemm il-ħtieġa illi tkompli l-indaġini tagħha f'dak illi jirrirgwarda l-proċess illi wassal għad-Deċiżjoni u d-Deċiżjoni nnifisha, liema awtorita' hija fdata f'idejn l-FIAU mir-Regolament 21 tal-LS 373.01;

59. F'dak illi huwa **rimedju** għall-ksur tad-drittijiet fuq imsemmija, din il-Qorti sejra tgħaddi sabiex tiddikjara null il-proċess investigattiv ta' *compliance* li għamel il-Korp, u d-Deċiżjoni riżultat mill-istess;

60. Finalment, iżda, din il-Qorti tirrikonoxxi illi gialadarba illi hija l-liġi nnifisha illi qed tiġi dikjarata anti-kostituzzjonali, u in konsiderazzjoni tal-fatt illi dak illi kienet qiegħda tagħmel l-FIAU kien sempliċiment illi tonora u taqdi l-

---

[48] Vide, f'dan is-sens, *Thake*, para 67

obbligazzjonijiet tagħha fit-termini tal-liġi, l-FIAU m'għandhiex teħel spejjeż f'dawn il-proċeduri.

Decide

61. Għal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi:

i. **<u>Tilqa</u>'** l-ewwel talba rikorrenti, u tiddikjara illi l-Artikolu 13(2) tal-Kap 373 u r-Regolament 21 tal-LS 373.01 jilledu d-drittijiet fundamentali tas-soċjeta' rikorrenti kif protetti mill-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta;

ii. **<u>Tilqa</u>'** t-tieni talba rikorrenti u tiddikjara illi l-Artikolu 13(2) tal-Kap 373 u r-Regolament 21 tal-LS 373.01 huma nulli u bla effett;

iii. Konsegwentement, **<u>tilqa</u>'** s-sitt u s-seba' talbiet rikorrenti, u tiddikjara nulli u inattendibbli l-proċeduri investigattivi ta' *compliance* li għamlu l-Korp, u d-Deċiżjoni illi rriżultat mill-istess;

iv. **<u>Tastjeni</u>** milli tieħu konjizzjoni ulterjuri tat-talbiet l-oħra tas-soċjeta' rikorrenti stante illi, fid-dawl tal-premess, m'hemmx ħtieġa illi tali talbiet jiġu kkunsidrati;

v. **<u>Tordna</u>** illi meta din is-sentenza tgħaddi in ġudikat, ir-Reġistratur tal-Qorti jibgħat kopja tagħha lill-iSpeaker tal-Kamra tad-Deputati għall-fini tal-Artikolu 242(1) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

Bl-ispejjeż a karigu tal-intimat Avukat tal-Istat.

Moqrija.

Onor Imħallef Dr Audrey Demicoli LL.D.

Karen Bonello
Deputat Reġistratur